Early Journal Content on JSTOR, Free to Anyone in the World

This article is one of nearly 500,000 scholarly works digitized and made freely available to everyone in the world by JSTOR.

Known as the Early Journal Content, this set of works include research articles, news, letters, and other writings published in more than 200 of the oldest leading academic journals. The works date from the mid-seventeenth to the early twentieth centuries.

We encourage people to read and share the Early Journal Content openly and to tell others that this resource exists. People may post this content online or redistribute in any way for non-commercial purposes.

Read more about Early Journal Content at http://about.jstor.org/participate-jstor/individuals/early-journal-content.

JSTOR is a digital library of academic journals, books, and primary source objects. JSTOR helps people discover, use, and build upon a wide range of content through a powerful research and teaching platform, and preserves this content for future generations. JSTOR is part of ITHAKA, a not-for-profit organization that also includes Ithaka S+R and Portico. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

PLATONICA.

Si in quo alio scriptore apparet Codices etiam vetustissimos
et, si cum caeteris componuntur, diligentissime scriptos mendis
erroribusque omne genus scatere, profecto in Platone ea res
apparet. Supersunt Platonis Codices Mss. et plurimi et in ea
copia nonnulli antiquissimi summa cura et studio in pulcher-
rimis membranis elegantissima et peritissima manu κεκαλλι-
γραφημένοι, quorum scripturae passim reliquorum testium
omnium auctoritatem sua praestantia prorsus obruunt. In
unoquoque dialogo passim soli Platonis manum servant in cae-
teris manifesto errore vel fraude aut vitiatam aut interpola-
tam, eaque res tam perspicua est et evidens, ut satius sit
abiectis reliquorum omnium discrepantibus scripturis nullum
omnino usum habentibus Platonis textum, quem vocant, illis
solis libris veluti firmissimis fundamentis superstruere. Si
quid enim ex reliquis testibus hic illic profertur boni in iis
locis, ubi meliores titubant aut hallucinantur, debetur vera
lectio non fidelioribus libris antiquis olim deperditis unde illi
manaverunt, sed sollerti coniecturae et felici emendationi,
quales semper acutior aliquis inter legendum excogitare et re-
perire solet. Quamquam enim summo iure correctores Grae-
culos temere et impudenter malesana molientes ridemus et
despicatui habemus, numquam tamen plane defuerunt in Grae-
cia homines ingeniosi qui locum corruptum recte cogitando in
integrum restituere valerent. Saepius, quum in Italia ma-
gnam Codicum Graecorum multitudinem quotidie sedulo excute-
rem, sequiorum temporum correctores scite et ingeniose et
perite et erudite locis male habitis opem ferentes vidi. Quan-

tum ingenii et eruditionis in Musuro fuerit scimus omnes ex Hesychio, quem passim praeclaris correctionibus emendavit. Vidi in Marciana Plutarchi veterem Codicem a nescio quo Graeculo multis locis elegantissime correctum. Saepe verum vidit qui Lysiae orationes in Codice Laurentiano ita descripsit ut inter scribendum suo arbitratu locos impeditos et mendosos constitueret. Qui ex Athenaei Codice unico, nunc Marciano, olim Constantinopoli Epitomen confecit locos depravatos plerosque omisit, sed nonnullos praesertim levius corruptos dextre restituit. Habent illi quidem correctores Graeculi propemodum omnes hoc, ut saepe inconsulto et festinanter grassentur, ut nonnumquam sanam lectionem perverse attentent, ut saepius mendosis mendosa substituant, siculi Reiskium facere solitum esse omnes philologi satis scimus, sed habent iidem hoc quoque Reiskianum, ut subinde acutissime cernant et rem, ut in proverbio est, acu tangant. Itaque quod in Criticis facere solemus, idem in Codicibus Mss. faciendum est. Quidquid veri ab illis repertum est ambabus manibus amplectimur, caetera seponimus. Eodem modo vellem in constituenda scriptorum Graecorum oratione paucos quosdam libros summae antiquitatis et auctoritatis veluti fundamenta Editionibus substerni, de caetera librorum sequiorum et deteriorum turba, si quid forte alicubi habent boni, ea sola delibari quae utilia sint, unde quis fructum capere possit, reliquas omnes quisquilias et sordes nemini umquam quidquam profuturas cum fastidio et contemtu abiici. Quam futile est, ut uno exemplo utar, ad Aeschylum aut Sophoclem in pristinum nitorem restituendum ex apographis nullius auctoritatis et pretii acervos discrepantium scripturarum corradere, quum omnia ad unum ita fluxerint e vetustissimo Laurentiano Codice, ut scribae et correctores ubique aliquid de suo novaverint, nihil autem quod alicuius momenti esset excogitaverint. Similiter in Athenaeo perdet operam qui praeter unicum Codicem Marcianum, limpidissimum omnis emendationis fontem, rivulos sequi volet et apographis aliquid tribuere omnibus ad unum ex illo descriptis. In paucis Graecis scriptoribus idem rectius commodiusque quam in Platone feceris, cuius duo sunt summae vetustatis ac fidei Codices praeclarissimi, Bodleianus sive Clarkia-

nus, et Parisinus A notatus numero 1807. Bodleianum scriptum esse constat aerae nostrae anno 896, Parisinus, quem ipse saepius inspexi, »*omnes habet altioris vetustatis notas*," ut recte Bekkerus iudicat, Bastii in talibus peridonei iudicis sententiam apponens dictam ad Gregor. Corinth. p. 81. ubi praestantissimum Codicem 1807. saeculo nono exaratum esse pronuntiat. Suspiciunt multi annosa haec volumina et remotae antiquitatis monumenta venerantur, a quibus non dissentio, sed reputent velim inter Platonis aetatem et tempora quibus hi libri exarati sint aliquanto plus quam tredecim saecula interesse: itaque si cum caeteris conferantur perantiquos, si ad Platonis aetatem exigantur, recentes admodum videri oportere. Videmus etiamnunc quum Platonis Codices vetustissimos cum recentissimis componimus, id est optimos cum pessimis, quantum damni Platonicae orationi saecula quinque vel sex importaverint, unde facilis est coniectura quantum errorum et vitiorum librariorum socordia cum correctorum levitate coniuncta per XIII. saecula et amplius parere debuerit. Errores, ut ita dicam, novos mendaque recentia post saeculum IX. in libros Platonicos invecta oculis cernimus manibusque tenemus, namque vitia sequiorum Codicum indicio vetustiorum ἐπ' αὐτοφώρῳ deprehenduntur. Ubi igitur hoc firmiter tenebimus, quod certissimum est et plurimis manifestis argumentis et exemplis compertum est, eandem labem quam per VI. saecula gliscere et augeri videmus, eodem modo antiquitus late serpsisse et nitorem, elegantiam et sinceritatem dictionis Platonicae iisdem exemplis commaculasse, quibus recentiora apographa omnia inquinata esse animadvertimus, ad eluenda vetustiora scripturae vitia, quae libris etiam antiquissimis longe longeque sunt antiquiora, parati et exercitati accedemus. Nempe ratio et usus docebunt esse in librariis omnium temporum peccandi quandam veluti constantiam et analogiam mendorum inter sese, ut si quis semel longa experientia istorum hominum socordiam et hallucinationes certis vestigiis indagaverit, non tantum similes sed plane eosdem scribendi errores deprehendat a maioribus, ut ita dicam, commissos, quos posteri commiserint in illis Codicibus, quibus habemus emendatiores simul et vetustiores. Scio esse

multos qui corruptas librorum lectiones imputent tantum non omnes libris recentioribus, et, ut ipsi loquuntur, ἀναμαρτησίαν quandam tribuant Codicibus ante haec X. saecula exaratis. Ne dicam eam opinionem vel ex se ipsa spectatam temerariam et absurdam esse, at res ipsa docet mendis obsitos esse et certis quidem evidentibusque mendis illos libros, quos propemodum erroribus vacuos esse clament. Pugnandum mihi esse intelligo locis et exemplis, quae in illis venerandae antiquitatis monumentis labem conceperint nunc ratione et consilio ita abstergendam ut et vitium certum sit et remedium. Utar duobus tantum testibus Bodleiano et Parisino, ubi res feret demonstraturus in caeteris nihil bonae frugis inesse nisi quod acutiori alicui ad expediendam loci difficultatem venerit in mentem, qualia nunc quoque unicuique in mentem venire solent τῷ ἐπαΐοντι μέγα ἢ σμικρὸν τῶν τοιούτων πέρι. Simul rationem habebo discrepantis scripturae siquando ad alios locos in eodem mendo cubantes sanandos facere poterit, aut ad aperiendam librariorum et correctorum supinam negligentiam et desultoriam levitatem et linguae Graecae veteris mirificam ignorationem, quae quanta sit multi ne suspicantur quidem, sed si me audire volent faciam ut sciant. Libero pede scripta Platonis omnia percurram, delibans undique quod bellissimum esse videbitur et certissimum et omnes veritatis numeros habere. Faciam initium a Sophista, qui dialogus in Bodleiano Codice exstat, nam feliciter evenit ut libri Platonis inter duos praeclarissimos testes divisi sint et alios Bodleianus contineat, alios Parisinus.

In ipso limine scriba optimi Codicis impegit. Dedit enim: ἥκομεν αὐτοί τε κοσμίως καὶ τόνδε τινὰ ξένον ἄγομεν τὸ μὲν γένος ἐξ Ἐλέας ἑταῖρον δὲ τὸν ἀμφὶ Παρμενείδην καὶ Ζήνωνα ἑταίρων, in quibus TON vitiose scriptum olim fuit pro τῶν, et ΠΑΡΜЄΝЄΙΔΗΝ pro Παρμενίδην, et ΕΤΑΙΡΩΝ expungendum, in quo vetusti erroris manifesta vestigia impressa sunt. Nempe pro ἑταῖρον pervulgato errore ЄΤЄΡΟΝ scriptum antiquitus fuit, et ЄΤΑΙΡΟΝ in ora libri a correctore adscriptum, quod quum postea in alienam sedem irrepsisset vicinis τῶν ἀμφὶ — accommodatum est. Scribae veteres, ut nemo nescit, Є et ΑΙ perpetuo confundunt, similiterque Ι et ЄΙ: iidem -ΟϹ et -ΩϹ

saepissime miscent et -ON et -ΩN, ut vix sit operae pretium scire utrum hoc an illud in libris Mss. legatur. Quid sit ubique verum dicendi usus et sententia demonstrant, unde in loco nostro constat inter omnes Platonem scripsisse: *ἑταῖρον δὲ τῶν ἀμφὶ Παρμενίδην καὶ Ζήνωνα*, et sic spretis libri Bodleiani lectionibus apud omnes nunc legitur.

Post pauca ubi Theodorus dixerat: *καί μοι δοκεῖ θεὸς μὲν ἀνὴρ οὐδαμῶς εἶναι, θεῖος μήν· πάντας γὰρ ἐγὼ τοὺς φιλοσόφους τοιούτους προσαγορεύω*, Socrates: *καὶ καλῶς γε*, inquit, *ὦ φίλε. τοῦτο μέντοι κινδυνεύει τὸ γένος οὐ πολύ τι ῥᾷον, ὡς ἔπος εἰπεῖν, εἶναι διακρίνειν ἢ τὸ τοῦ θεοῦ. πάνυ γὰρ ἄνδρες οὗτοι παντοῖοι φανταζόμενοι διὰ τὴν τῶν ἄλλων ἄγνοιαν ἐπιστρωφῶσι πόληας, οἱ μὴ πλαστῶς ἀλλ' ὄντως φιλόσοφοι, καθορῶντες ὑψόθεν τὸν τῶν κάτω βίον, καὶ τοῖς μὲν δοκοῦσιν εἶναι τοῦ μηδενὸς τίμιοι, τοῖς δ' ἄξιοι τοῦ παντός.* Haec est consentiens librorum omnium scriptura, nisi quod Bodleianus, quique ex eo fluxerunt Vaticanus et Marcianus, in *καὶ καλῶς γε* omittunt *καί* errore manifesto. Praeterea in omnibus est *ἀνήρ* et *ἄνδρες* quum facile appareat articulum abesse non posse et in ANHP et ANΔPEC inesse *ἀνὴρ* et *ἅνδρες*. Scribae ubique sic errant etiam in poëtis iugulato metro. Docti homines modo corrigunt errorem, modo retinent. Stallbaumius *ἀνὴρ* recepit, sed *ἄνδρες οὗτοι* intactum reliquit. Ecquis putat articulum abesse posse? Nemo hercle. Cur igitur non addunt? an quia in libris saeculi noni crasis Attica obliterata est? id est quia indoctus scriba nono post Chr. saeculo nesciebat in ANΔPECOTTOI articulum quamquam non appareret tamen inesse? Grave profecto hoc est et luculentum argumentum. At sunt alii multi loci ubi eodem modo omissus est. Nempe idem error ab iisdem eadem de causa saepius commissus est. Ergone qui saepe peccat impune feret et nihil peccasse videbitur? Absurdum est. Aut doce in soluta oratione Attica promiscue dici posse *ἀνὴρ οὗτος* et *ὁ ἀνήρ*, *γυνὴ αὕτη* et *ἡ γυνή*, *παιδίον τοῦτο* et *τὸ παιδίον*, aut manifesta scribarum vitia contemnere atque et emendare. In caeteris omnibus nulla omnino est lectionis discrepantia, quamquam multi graves in his insunt scribarum et correctorum errores et fraudes. Turpissimum omnium est futilis Graeculi additamentum *οἱ μὴ πλαστῶς ἀλλ' ὄντως φιλόσοφοι*, quod

sine mora furcellis est foras expellendum. Interpolavit ista nescio quis ante saeculum nonum, sed multis tamen post Platonis mortem saeculis. Multum vereor ne fabellam surdis narraturus sim, namque scio quam sint in talibus eruditi homines increduli, et graviter a Stallbaumio admoneor. »*Cave*, inquit, *pro glossemate habeas. Nihil enim apud Platonem hoc appositionis genere est frequentius.*" Temerarium igitur erit Platoni sua eripere velle. Nec me fugit quam saepe Plato utatur epexegesi quo fiat oratio aut apertior aut nitidior. Sed inepte abundare haec verba dico et nulli rei esse utilia, nam manifesto apparere Socratem, ubi philosophos omnes θείους esse dicat, id non dicere de iis qui inanem philosophiae speciem prae se ferant. Sed alienissima sede ea verba interposita esse dico et venustissimi loci elegantiam inepte turbare et scitam verborum compositionem pessime corrumpere. Si voluisset Plato inutilem et supervacuam epexegesin addere, addidisset, credo, suo loco statim post ἄνδρες οὗτοι, ut reliqua commode decurrerent et ordine procederet oratio, neque importune rediisset ad illud, quod prius absolverat. Haec et plura eiusdemmodi in unaquaque fere interpolatione admoneri possunt, sed apud plerosque perdimus operam vetustissimas membranas tamquam vallum munitissimum Criticorum telis ac machinis opponentes. In quo non est pulchri sensus et decori, qui aurem non habet Veterum lectione subactam, is nullo negotio hos impetus omnes ita repellit ut dicat sibi contra videri, epexegesin neque supervacaneam esse neque incommodiore sede collocatam seduloque cavendum ne quis subtilior ipsum Platonem elegantia et nitore compositionis superare velit et quae ille probaverit ineptus fastidire. Plerique ita sentiunt et si in suffragium ibitur de Criticis erit actum. Experiamur igitur aliud pugnae genus, si forte adversarios quamvis pertinaciter repugnantes vincere vel potius convincere possimus. Quid si ostendero sciolum qui Platonis locum interpolavit suo sese indicio, ut soricem aiunt, prodidisse et arguisse. Hanc fraudem optime orationis vitium patefacit. Si Platonem ea dicentem inducunt quae eum non potuisse dicere palam sit, causam obtinebimus. Considera igitur diligenter molesta verba: οἱ μὴ πλαστῶς ἀλλ' ὄντως φιλόσοφοι. Estne

haec Graeca oratio et Platone digna? Non quaero nunc de elegantia ac venustate, sed de sanitate et integritate antiqui Graeci sermonis. Quis admonitus non animadvertit foedum errorem in verbis: *οἱ πλαςῶς φιλόσοφοι*? Nempe adverbia quae inter articulum et nomen interponi possunt omnia sunt aut loci aut temporis, veluti *οἱ νῦν ἄνθρωποι*, *οἱ πρὶν βασιλεῖς*, *ὁ ἐνθάδε τρόπος* similiaque, caetera omnia adverbia verbis tantum et participiis adduntur. Itaque *οἱ πλαςῶς φιλοσοφοῦντες* Graecum est, *οἱ πλαςῶς φιλόσοφοι* non est. Sero natos Graeculos ita loqui constat, tenemus igitur interpolatorem *ἄφυκτον*: suo se sermone prodidit et elabi non potest. Itaque quum reliquis fraudis indiciis irrefragabile hoc argumentum accesserit, spreta omni librorum auctoritate pannum a sciolo assutum e Platonis loco audacter resecabimus et melius etiam posthac cavebimus ne nobis imponat iterum is, quem in manifesta fallacia semel deprehendimus. Et profecto in iisdem verbis, si hoc agemus, non unam novam labem et corruptelam patefaciemus. Ubi de philosophis dicitur: *τοῦτο τὸ γένος κινδυνεύει οὐ πολύ τι ῥᾷον εἶναι διακρίνειν ἢ τὸ τοῦ θεοῦ*, absurdum est, (quod cum bona pace Codicis Bodleiani dictum esto) *τὸ τοῦ θεοῦ* (*γένος*). Emendandum est *τὸ τῶν θεῶν*. Multis argumentis id vinci potest. Plato lepidissimum Socratis iocum e nobili Homeri loco sumsit. Poëta dixerat:

καί τε θεοὶ ξείνοισιν ἐοικότες ἀλλοδαποῖσι
παντοῖοι τελέθοντες ἐπιςρωφῶσι πόληας.

Fieri solet, inquit, ut Dii immortales inter homines morentur in hospitum formam conversi ut eos nemo agnoscere possit neque eos ab reliquis hominibus discernere. Socrates dicit *ἄνδρες* (*οἱ φιλόσοφοι*) *παντοῖοι φανταζόμενοι διὰ τὴν τῶν ἄλλων ἄγνοιαν ἐπιςρωφῶσι πόληας*, neque eorum mens divina ab hominibus satis animadvertitur; quamobrem ita pronuntiat: *τοῦτο τὸ γένος*, id est *philosophi*, non est multo ad discernendum facilius *quam Dii sunt*, quos nemo discernere potest. Substitue *quam Deus est*, de quo nihil ante dixerat, et locus sensu vacuus erit. Componuntur enim inter se *οἱ θεοὶ οἱ παντοῖοι τελέθοντες*, et *οἱ φιλόσοφοι οἱ παντοῖοι φανταζόμενοι*. Philosophi non cum *Deo* comparantur sed cum *Diis*, quorum alius in aliam formam conversus in mediis hominibus crede-

batur subinde versari. Aliud est praeterea argumentum grammatici generis. Nihil est frequentius quam ut τὸ γένος in periphrasi ponatur, et dicatur verbi causa τὸ τῶν φιλοσόφων γένος pro οἱ φιλόσοφοι. Plato qui modo τοὺς φιλοσόφους nominaverat, eosdem continuo τοῦτο τὸ γένος appellat et τοὺς ἄνδρας τούτους, idem dicens verbis non iisdem. Quid ego pauca de centenis exempla apponam, quorum ubique affatim est, praesertim apud Oratores et Comicos et ipsum Platonem? Notum est quam late apud Graecos hoc loquendi genus pateat, ut τὸ τῶν σοφιστῶν γένος, τὸ τῶν ἰχθυοπωλῶν γένος, τὸ τῶν ἑταιρῶν γένος, τὸ τῶν παιδαγωγῶν γένος, ut apud Horatium *genus irritabile vatum*, et apud Comicum:

τὸ τῶν παρασίτων, ἄνδρες, ἐξεῦρεν γένος
Διὸς πεφυκώς, ὡς λέγουσι, Τάνταλος.

et apud Aristophanem in Vesp. vs. 222:

ἀλλ', ὦ πονηρέ, τὸ γένος ἥν τις ὀργίσῃ
τὸ τῶν γερόντων, ἔσθ' ὅμοιον σφηκιᾷ.

et quis non Veterum ita locutus est? Consequitur autem ex ipsa natura de omnibus qui sunt eiusdem generis ita dici, et de singulis sic dicere absurdum esse. Τὸ τῶν θεῶν γένος quid sit intelligimus, τὸ τοῦ θεοῦ γένος quo sensu accipiendum sit praeterquam de Dei alicuius *progenie* nemo umquam intelliget. Reddamus igitur censeo Platoni suam manum et sanam sententiam: τοῦτο τὸ γένος οὐ πολύ τι ῥᾷον εἶναι διακρίνειν ἢ τὸ τῶν θεῶν, id est οἱ φιλόσοφοι — ἢ οἱ θεοί, et Bodleianum suum ἢ τὸ τοῦ θεοῦ sibi habere iubeamus.

Transeo ad tertium vetus mendum in eodem loco latens. Philosophi, inquit, καθορῶντες ὑψόθεν τὸν τῶν κάτω βίον τοῖς μὲν δοκοῦσιν εἶναι τοῦ μηδενὸς τίμιοι, τοῖς δ' ἄξιοι τοῦ παντός. Qui haec verba pro sanis et integris legunt versantur in eodem errore, in quem implicitus est Heindorfius, in quo viro eximia et plane singularis fuit Graeci sermonis intelligentia, quo minus miror caeteros interpretes, etiam ubi ei aliquid humani acciderit, illius auctoritatem securos sequi. Fugit Heindorfium ratio quum ad h. l. annotaret: »*utrumque dicitur et* τοῦ μηδενὸς τίμιος *sive* ἄξιος —, *et* μηδενὸς ἄξιος." Opinantur igitur homines docti τοῦ μηδενὸς τίμιοι et τοῦ μηδενὸς ἄξιοι idem esse et promiscue dici. Itaque Platonem, ubi dicat τοῦ

μηδενὸς τίμιοι et *ἄξιοι τοῦ παντός*, variandae orationis causa ita dicere, quoniam *τίμιοι* et *ἄξιοι* eodem sensu ponuntur. Videtur igitur iis perinde bene scribere potuisse *τοῦ μηδενὸς ἄξιοι* et *τίμιοι τοῦ παντός*. Qui quam gravis error sit iuvat diligenter demonstrare. *Τίμιον* et *ἄξιον* Veteres appellant id *quod magno constat*, *carum*, et *quod parvo emitur* s. *vile*. Ut in re frequentissima magna est ubique exemplorum copia, quorum compluscula apponemus. In emtione venditione nihil est tritius apud Atticos quam *τίμιον πωλεῖν* et *ὠνεῖσθαι*, et contrarium *ἄξιον*. Lysias Orat. XXII. 22: *ἂν οὖν τούτων καταψηφίσησθε ἀξιώτερον τὸν σῖτον ὠνήσεσθε, εἰ δὲ μὴ τιμιώτερον.* et in § 13: *ὅταν τίμιον τὸν σῖτον πωλῶσιν.* Xenophon. *περὶ πόρων* IV. 36: *ἀνδράποδα καὶ χείρω καὶ τιμιώτερα ὠνεῖσθαι*, et in Hierone I. 13: *οὕτω τίμια πωλεῖται*, et in Symposio IV. 41: *οὐκ ἐκ τῆς ἀγορᾶς τὰ τίμια ὠνοῦμαι.* Aristophanes in Vesp. vs. 253:

οὐ γὰρ δάκνει σ᾽ ὅταν δέῃ τίμιον πρίασθαι.

Theophrastus Charact. XVIII. 2: *πριάμενος ἀνδράποδον ἄξιον, θαυμάζω, εἶπεν, εἴ τι ὑγιὲς οὕτως ἄξιον ἐώνημαι*, et IX. 3: *ὅσα ἐωνημένος ἄξιά τις φέρει μεταδοῦναι κελεῦσαι καὶ αὐτῷ.* Lysias XXII. 8: *ἐπειδὴ τίμιος ἦν ὁ σῖτος*, et post pauca: *ὡς ἀξιώτατον πρίασθαι* (*τὸν σῖτον*), et in § 11: *ἵν᾽ ὡς ἀξιώτατον ὑμῖν* (*τὸν σῖτον*) *πωλοῖεν.* Eubulus Athenaei p. 47 B:

Ζῆθον μὲν ἐλθεῖν ἀγνὸν εἰς Θήβης πέδον
οἰκεῖν κελεύει. καὶ γὰρ ἀξιωτέρους
πωλοῦσιν, ὡς ἔοικε, τοὺς ἄρτους ἐκεῖ.

ubi *ἐλθόνθ᾽ ἀγνόν* pro *ἐλθεῖν* reposuerim. Eadem nomina passim poni solent de vili annona et annona ardente, et sic *τίμιον ποιεῖν* et *τιμιώτερον* dicuntur qui annonam incendunt pretiaque rerum augent et amplificant. Pherecrates apud Suid. v. *Ἄξιος*:

ὅδ᾽ ἐς᾽, ἐφ᾽ οὗ ποτ᾽ ἦν ὁ πυρὸς ἄξιος.

Theophrastus Charact. III. 2: *ἄξιοι γεγόνασιν οἱ πυροὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ.* Demosthenes p. 1285, 12: *ἐὰν μὲν παρ᾽ ὑμῖν τίμιος ᾖ ὁ σῖτος*, et mox: *ἐὰν δ᾽ εὐωνότερος γένηται*, ubi in vicinia multa alia adduntur de iis qui annonam excandefacerent. Eodem sensu Plato dixit in Euthyd. p. 304 B: *τὸ σπάνιον* —

τίμιον, *omne rarum carum*, ut aiunt, et Eriphus Athenaei p. 84 C:

ὀλίγον τὸ καλόν ἐςι πανταχοῦ | καὶ τίμιον.

Xenophon περὶ πόρων IV. 10: τὸ χρυσίον ὅταν πολὺ παραφανῇ αὐτὸ μὲν ἀτιμότερον γίγνεται, τὸ δ' ἀργύριον τιμιώτερον ποιεῖ, id quod nostris temporibus fieri videmus. Lepide Plato in Protagora p. 347 C: τιμίας ποιοῦσι τὰς αὐλητρίδας. Contra Aristophanes in Vesp. vs. 511:

νῦν δὲ πολλῷ τοῦ ταρίχους ἐςὶν ἀξιωτέρα.

et in Equitt. vs. 673:

οὐπώποτ' ἀφύας εἶδον ἀξιωτέρας.

Eodem modo Diphilus apud Athenaeum p. 226 E: περὶ τοῦ παμπόλλου πιπράσκεσθαι τοὺς ἰχθῦς λέγει ὧδε·

οὐπώποτ' ἰχθῦς οἶδα τιμιωτέρους
ἰδών. — —
γόγγρον μὲν ὥσπερ ὁ Πρίαμος τὸν Ἕκτορα
ὅσον εἵλκυσεν τοσοῦτο καταθεὶς ἐπριάμην.

id est quod ἰσάργυρον appellant. Parco pluribus, quae nullo negotio conquiri possunt. In his igitur τίμιον et ἄξιον absolute ponuntur: τίμιον est τὸ πολύτιμον, τὸ βαρύτιμον, τὸ ἔντιμον, quidquid magno constat, et ἄξιον idem quod εὔωνον, vile, parvo pretio parabile. Genitivum in tali re neque τίμιον admittit neque ἄξιον. Ubi pretia comparantur maius cum minore vel contra discrimen in dativo ponitur, ut apud Lysiam XXII. 8: ὀβολῷ μόνον πωλεῖν τιμιώτερον, et in § 12: ἐπώλουν δραχμῇ τιμιώτερον. Sed nemo umquam dixit τίμιός τινος vel μηδενός vel τοῦ μηδενός. Non metuo ne quis abutatur loco Platonis de Rep. I. pag. 336 E: εἰ μὲν χρυσίον ἐζητοῦμεν —, δικαιοσύνην δὲ ζητοῦντες πρᾶγμα πολλῶν χρυσίων τιμιώτερον, nam quis non videt genitivum a comparativo pendere, et dici iustitiam esse πρᾶγμα πλείονος ἄξιον ἢ πολλὰ χρυσία? Cavendum etiam est in Politico pag. 303 D: λείπεται ξυμμεμιγμένα τὰ ξυγγενῆ τοῦ χρυσοῦ τίμια καὶ πυρὶ μόνον ἀφαιρετά, ne τοῦ χρυσοῦ, quod e ξυγγενῆ pendet, cum τίμια coniungas. Aes et argentum ibi auro cognata esse dicuntur, ut post pauca: λείπεσθαι δὲ τὰ τίμια καὶ ξυγγενῆ. Ubi vero rerum pretia aestimantur in his solum ἄξιον locum habet, neque quisquam, ut Heindorfius opinatus est, in ea re umquam τίμιον posuit, ne-

que e rei natura poni ullo modo potuit. Graeci dicebant πολλοῦ ἄξιος, πλείονος, πλείστου, ὀλίγου, σμικροῦ, βραχέος, ἐλάττονος, ἐλαχίστου, et οὐδενός sive μηδενός et τοῦ μηδενός, denique παντός et τοῦ παντός. Praeter haec ἄξιος cuiuslibet pretii genitivum assumit, ἄξιος δραχμῆς, μνᾶς, δυοῖν ὀβολοῖν, δυοῖν ταλάντοιν, et in Sicilia λίτραιν δυοῖν, πεντήκοντα μνῶν, et quid non eiusdemmodi, et per iocum οὐκ ἄξιον τριωβόλου, ἄξιόν τι καὶ τριχός, et ut Sardanapallus dicebat: ἔσθιε, πῖνε, παῖζε, ὡς τἄλλα τούτου οὐκ ἄξια, id est τοῦ ἀποκροτήματος, interprete Athenaeo p. 530 C.

Putidum esset rei pervulgatae exempla afferre: utar uno tantum Comici loco ut laboranti subveniam. Apud Nicostratum Athenaei p. 118 E. in Codice Marciano est:

ἐπριάμην
τιλτὸν μέγιστον ἄξιον δραχμῆς δυοῖν
ὀβολοῖν, ὃν οὐκ ἂν καταφάγοιμεν ἡμερῶν
τριῶν ἤδη κατεσθίοντες οὐδεδωκάγε

recte viri docti δώδεκα reposuerunt, sed requiritur participium ὄντες δώδεκα, ut εἷς ὤν, δύ' ὄντε, τρεῖς ὄντες et caet. in tali re dici solet. Praeterea κατεσθίοντες vitiosum est. Duodecim viri per triduum ἐσθίοντες vix dicuntur posse *totum comedere*, καταφαγεῖν. Emenda igitur:

ἡμερῶν | τριῶν ἂν ἐσθίοντες ὄντες δώδεκα.

Satis iam apparere arbitror Heindorfii errorem promiscue dici opinantis τοῦ μηδενὸς τίμιοι et τοῦ μηδενὸς ἄξιοι. Hoc solum Graecum est, illud neque umquam dixit quisquam neque per rei naturam dicere potuit. Ἄξιον eo sensu occurrit ubique locorum cum genitivo coniunctum: τίμιον quoniam sic dici non potest, nusquam eo sensu apud ullum scriptorem Graecum reperitur, Heindorfius igitur eos tantum locos apposuit ubi μηδενὸς ἄξιος et τοῦ μηδενὸς ἄξιος legatur, quibus alii alios adiecerunt, sed nemo τίμιος οὐδενός vel μηδενός vel τοῦ μηδενός legit umquam. Τίμιος significat πολλοῦ ἄξιος et τιμιώτατος plane idem est atque πλείστου ἄξιος, ut in Archilochi ioco in garrulos:

πόδες κεῖθι τιμιώτατοι.

Itaque τοῦ μηδενὸς τίμιοι significat τοῦ μηδενὸς πολλοῦ ἄξιοι, quod neminem dixisse umquam quis mirabitur? At Plato ta-

men ita locutus est, dixerit aliquis. Qui ita dicit nondum perspexit eam verborum coniunctionem insanam esse. Aut ea quae diximus refutanda sunt, aut concedendum verba Platonis vitium alere foedissimum illud quidem sed perfacile sanandum, nam simul quid dici nullo modo possit apparet et quid in tali re unice verum sit dicique necessario debuerit intelligitur. Nempe eximendum est molestum τίμιοι, quo facto reliqua sponte in veterem formam redeunt transpositis iis quae post interpolationem loco suo mota fuerunt. Emendandum enim est in hunc modum: καὶ τοῖς μὲν δοκοῦσιν εἶναι τοῦ μηδενὸς ἄξιοι, τοῖς δὲ τοῦ παντός. Ad ultima verba ante saeculum nonum adscripsit nescio quis in ora libri ΤΙΜΙΟΙ, quod quum librario Platonis esse videretur ita recepit ut ἄξιοι τοῖς δέ transponeret, unde nata est absurda lectio τοῦ μηδενὸς τίμιοι, τοῖς δὲ ἄξιοι τοῦ παντός, quae nunc satis diu, ut opinor, Platonis lectores ludificata est.

Ἄξιος pro εὔωνος positum etiam alibi Graeculos exercuit et mirificas scribarum et correctorum aut turbas peperit aut fraudes. Εὔωνος solum supererat, ἄξιος ea notione usurpatum Graeculi non capiebant. Neque hoc hercle mirabile est, nam apud sequiores Graeculos ἄξιον de pretio rerum dicebatur, sed notione vocabuli plane in contrarium conversa: ἄξιον appellabatur *quod magno constabat*, quod impenso pretio in magna annonae penuria emebatur. Quod olim τίμιον dixerant Veteres, Constantinopoli ἄξιον appellari coeptum est. Exempla huius usus compluscula memini me apud Procopium legere, ex quibus unum tantum enotavi, quod huc subiiciam. Procop. de Bello Goth. III. 17. p. 347: μεδίμνου τιμὴ ἑπτὰ ἐγεγόνει χρυσοῖ. οἷς μέντοι οὐχ οὕτω τὰ κατὰ τὴν οἰκίαν ἔφερετο ὥςε βρώσεως εἰς τόσον ἀξιωτέρας μεταλαγχάνειν κτέ. vides nihil aliud significare ἀξιωτέρας quam quod olim dicebant τιμιωτέρας, *carioris*. Factum igitur est quod in tali re solet: antiquum dicendi usum lapsu temporis mutatum et in contrarium conversum οἱ Ἀττικιςαί sedulo annotarunt et cum aequalium συνηθείᾳ composuerunt. Hinc apud Hesychium legitur Ἄξιον: εὔωνον. Suidas e Photio descripsit: Ἄξιος: ὁ εὔωνος cum Pherecratis senario, quem supra apposuimus. Idem v. Ἀξιώτερος: εὐωνότερος versum Aristophanis ex Equitt. 642, quem

supra dedimus, cum Scholio descripsit. Ad eundem versiculum spectat Moeridis annotatio: Ἀξιωτέρας Ἀττικῶς: εὐωνοτέρας Ἑλληνικῶς. Lysiae locos quos exhibuimus respicit ὁ Ἀνταττικιστής in Bekkeri Anecd. p. 77, 15: Ἄξιον ἀντὶ τοῦ εὔωνον. Λυσίας ἐν τῷ κατὰ τῶν σιτοπωλῶν. Platonis locum, de quo dicimus, in proverbium abiisse collegerunt homines docti e Suida, cuius locum describam quemadmodum mihi constituendus esse videtur. In v. Ἄξιος λαβεῖν ὁ μισθός primum pereruditam antiqui Grammatici annotationem describit, quae exstat in λέξεων χρησίμων συναγωγῇ apud Bekkerum in Anecd. p. 412, 9, deinde alia aliunde sumta agglutinat; primum Aristophaneum ἄξιον τριχός e Ranis vs. 626. deinde haec Platonica: Ἄξιος οὐδὲ μόνου ἀντὶ τοῦ οὐδενός. ἔστι δὲ ἀπὸ τῶν κύβων εἰρημένον. καὶ παροιμία ἐπὶ τῶν σφόδρα τιμίων Ἄξιος τοῦ παντός. Priora sumta sunt, ut recte Abreschius perspexit, e Platonis Theaeteto p. 162 E: τῷ εἰκότι χρῆσθε, ᾧ εἰ ἐθέλοι Θεόδωρος ἢ ἄλλος τις τῶν γεωμετρῶν χρώμενος γεωμετρεῖν ἄξιος οὐδενὸς μόνου ἂν εἴη, ubi Scholiastes: ἐκ τῆς τῶν κυβευόντων συνηθείας, inquit, ἔλαβε τὸ οὐδενὸς μόνου, ὅταν ἐκεῖ πέσῃ ἐν τῷ παίζειν ἓν τὸ ἐλάχιστον. Recurrit eadem annotatio in Bekkeri Anecd. p. 413, 8: Ἄξιος οὐδὲ μόνου: ἀντὶ τοῦ οὐδενός. ἔστι δὲ ἀπὸ τῶν κύβων εἰρημένον. Sed obscura et impedita res est, unde me non extrico. Neque enim scriptura certa est οὐδ' ἑνὸς μόνου vel οὐδὲ μόνου, neque intelligi potest quomodo haec a *talis* translata esse dicantur. Quod Stallbaumius suspicatur respici Homericum

νῦν δ' οὐδ' ἑνὸς ἄξιοί εἰμεν | Ἕκτορος.

est suspicio infelix καὶ οὐδενὸς ἀξία. Certius est quod sequitur et recurrit apud Zenobium II. 2: Ἄξιος τοῦ παντός: ἐπὶ τῶν σφόδρα τιμίων, quod ut permulta alia apud Paroemiographos, non est proverbium, sed exquisita dictio ex aliquo celebrato loco veteris scriptoris sumta: quale est quod nunc sine sensu vulgatur apud Zenobium I. 68: Ἀλεκτρυόνων μέμφεσθαι κοιλίαν, in quo latet versiculus Aristophanis in Vesp. vs. 794:

ἀλεκτρυόνος μ' ἔφασκε κοιλίαν ἔχειν.

Eodem modo Zenobius II. 71. e Platone sumsit: Βαλὼν (ἐκ)φεύξεσθαι οἴει, et V. 55: Οὐδ' ἴκταρ βάλλει. Facilius etiam

nunc intelligitur quamobrem TIMIOI in ora libri Platonici fuerit adscriptum ad *ἄξιοι τοῦ παντός*, quae verba nobis luce clariora sunt, sed apud Graeculos aliqua interpretatione indigebant.

Graeculos non intelligere *ἄξιον* pro *εὔωνον* positum luculenter apparet e loco Pseudo-Plutarchi *de Puerorum Educatione* p. 5 C. ubi commemoratur *παράγγελμα* Diogenis: *εἴσελθε εἰς πορνεῖον, παῖ, ἵνα μάθῃς ὅτι τῶν ἀξίων τὰ τίμια οὐδὲν διαφέρει.* Nobis haec satis perspicua sunt. Graeculus corrector horum verborum sensum assequi non potuit et de suo supposuit *τῶν ἀναξίων*, quem errorem sustulimus in *Var. Lectt.* p. 284. ad Luciani locum 25, 28: *ὁρῶν Μαλχίωνα τὸν Σύρον σκάρους παμμεγέθεις ἀξίους ὠνούμενον*, ubi scioli eraso *σ* substituerant *ἀξίου*. Iterum imitatus est Atticam loquendi consuetudinem Lucianus in *Dial. Mort.* 4. 1. *δύο δραχμῶν ἅπαντα.* — *Εὖγε. ἄξια ταῦτα ὠνήσω*, qui si *ἐπρίω* dixisset pro *ὠνήσω* plane *ἀττικιςί* locutus fuisset.

Caeterum quod Moeris annotavit *ἀξιωτέρας* solere *Ἀττικῶς* dici, *εὐωνοτέρας* contra *Ἑλληνικῶς*, ita accipiendum est (ut multa apud Moeridem) ut *εὔωνος* non ab Atticorum usu alienum esse intelligamus, sed in usu remansisse, quum *ἄξιος* eo sensu dudum abiisset in desuetudinem. *Εὔωνος* pro *ἄξιος* apud Atticos etsi non frequenter occurrit tamen non est inauditum. Solent dicere *ἄξιον ὠνεῖσθαι*, sed Demosthenes in *Fals. Legat.* p. 409, 1. dixit: *σῖτον εὔωνον ὠνούμενοι*, et in orat. de Corona p. 255, 10: *ἐν πᾶσι τοῖς κατὰ τὸν βίον ἀφθονωτέροις καὶ εὐωνοτέροις.* Demosthenes p. 1285, 12. *ἐὰν μὲν παρ' ὑμῖν τίμιος ᾖ ὁ σῖτος —, ἐὰν δ' εὐωνότερος γένηται*, qui paulo post *ἔντιμον* pro *τίμιον* posuit in his: *ἐπιεικῶς ἔντιμον κατέλιπον τὸν σῖτον*, et post pauca: *αἱ τιμαὶ τοῦ σίτου ἐπ' ἔλαττον ἐβάδιζον* pro *ἀξιώτερος* sive *εὐωνότερος ὁ σῖτος ἐγίγνετο.* Lepide Plato quum in Euthydemo dixisset p. 304 B: *τὸ γὰρ σπάνιον, ὦ Εὐθύδημε, τίμιον*, continuo addit: *τὸ δὲ ὕδωρ εὐωνότατον ἄριςον ὄν, ὥς ἔφη Πίνδαρος.*

Itaque Platonis locus, de quo agimus, sublatis duobus Graeculorum additamentis sic constituendus est: *πάνυ γὰρ ἄνδρες οὗτοι παντοῖοι φανταζόμενοι διὰ τὴν τῶν ἄλλων ἄγνοιαν ἐπιςρωφῶσι πόληας καθορῶντες ὕψοθεν τὸν τῶν κάτω βίον καὶ τοῖς μὲν*

δοκοῦσιν εἶναι τοῦ μηδενὸς ἄξιοι, τοῖς δὲ τοῦ παντός.

Quod ex his prius emblema expunximus hoc: *οἱ μὴ πλαστῶς ἀλλ' ὄντως φιλόσοφοι*, si quis diligenter consideraverit et scioli fraudem etiam ex vitioso dicendi usu manifestam teneri perspexerit, confidenter Platonem et certo iudicio mecum liberabit duplici interpolatione paene gemella ac fere dixerim plane eadem. In libro *de Legibus* I. p. 642 D. ita editur: *καί μοι τὸ ὑπὸ πολλῶν λεγόμενον, ὡς ὅσοι Ἀθηναίων εἰσὶν ἀγαθοί, διαφερόντως εἰσὶ τοιοῦτοι, δοκεῖ ἀληθέστατα λέγεσθαι· μόνοι γὰρ ἄνευ ἀνάγκης αὐτοφυῶς θείᾳ μοίρᾳ ἀληθῶς καὶ οὔτι πλαστῶς εἰσὶν ἀγαθοί.* Non fugit fraus Valckenaerium, qui in Schedis Criticis ineditis ad h. l. annotavit: »*Non facile credam ista scripsisse Platonem. Glossema in textum irrepsit. Scripserat, opinor, Plato: μόνοι γὰρ ἄνευ ἀνάγκης αὐτοφυῶς εἰσὶν ἀγαθοί. Ad istam vocem (αὐτοφυῶς) explicandam adiecta sunt: θείᾳ μοίρᾳ ἀληθῶς καὶ οὔτι πλαστῶς.*" Eandem suspicionem postea in Diatribe Euripidea, quum de vocab. *αὐτοφυής* ageret, publici iuris fecit p. 41. Plane viro summo assentior nisi quod *θείᾳ μοίρᾳ* Platoni non eripuerim. Sciolus nescio quis ad *αὐτοφυῶς* adscripsit *ἀληθῶς καὶ οὔτι πλαστῶς*, quae verba Graeculum plane sapiunt, *θείᾳ μοίρᾳ* non item, quod Platoni est in deliciis. Vel solum *καὶ οὔτι* pro *καὶ οὐ* positum contra Veterum et Platonis usum arguit sequioris aetatis annotatorem. Ne *πλαστῶς* quidem recte habet: non enim *τοῖς ἄνευ ἀνάγκης αὐτοφυῶς ἀγαθοῖς* opponuntur *οἱ πλαστῶς ἀγαθοί*, qui virtutem *simulant*, sed ii qui *διὰ τοὺς νόμους* virtutem colunt et formidine poenae aut infamiae oderunt peccare. Ad eandem lucem idem emblema deprehenditur in libro *de Legibus* VI. p. 777 D: *διάδηλος γὰρ ὁ φύσει [καὶ μὴ πλαστῶς] σέβων τὴν δίκην, μισῶν δὲ ὄντως τὸ ἄδικον.* Eiusdem hominis est vel certe eiusdem aetatis hoc additamentum ac duo superiora: *ὁ φύσει σέβων τὴν δίκην* est *ὁ αὐτοφυῶς ἄνευ ἀνάγκης δίκαιος*, qui non legum metu sed virtutis amore colit iustitiam. Perperam igitur ei *ὁ πλαστῶς σέβων τὴν δίκην*, id est *ὁ προσποιούμενος δίκαιος εἶναι* opponitur, quod non a Platone profectum esse, sed a Graeculo assutum, etiam loquendi genus palam facit, quoniam Plato et aequales in ea re verbo *προσποιεῖσθαι εἶναί τις* utuntur; non *πλάττεσθαι, πλάσμα, πλαστῶς* caeterisque inde natis, quae in

figmentis commentisque propriam sedem habent. Ter igitur emblema idem ante saeculum nonum libros Platonis obsederat, quod tandem post decem saecula unanimi consensu expellamus οἱ γνησίως φιλολογοῦντες.

Quas modo laudabam Valckenaerii Schedas Criticas ineditas, quae mihi haec scribenti in promtu sunt, facile quis suspicetur complures in iis summi viri observationes aut emendationes magni pretii contineri, quas in communem eruditorum notitiam proferri sit operae pretium. Hanc ego spem inanem esse comperi. Excussi diligenter quidquid Valckenaerius ad Platonem emendandum sibi in commentariis raptim et paucis annotarat. Si quid in his boni inest, aut ipse dudum data occasione in lucem protulit, aut olim est ab aliis praereptum et occupatum. Reliqua propemodum omnia lucem hanc non ferunt. Multa audacius quam par erat novavit, alia festinantius ac veluti ludibundus in chartam coniecit, quorum bonam partem ipse ἐκ τῶν δευτέρων φροντίδων damnatam expunxit, et multo etiam plura, ut opinor, deleturus fuisset, si haec umquam ab aliis inspici et ad Platonis emendationem adhiberi voluisset. Summa igitur praeclaro viro reverentia debetur et cauto circumspectoque iudicio utendum est, si quid ex illis Schedis proferre velis. Paucissima tantum ex iis attingam. In Theaeteto p. 161 C: ὁ δ' ἄρα ἐτύγχανεν ὢν εἰς φρόνησιν οὐδὲν βελτίων [βατράχου] γυρίνου, μὴ ὅτι ἄλλου του ἀνθρώπων, optime delevit βατράχου, additum eo tempore quum vulgo nescirent Atticos appellasse Γύρινον: τὸ ἐκ τοῦ βατράχου παιδίον, ut est apud Hesychium, in qua re consentientem sibi habuit Heindorfium. Non illepide Aratus dixit noto versiculo:

αὐτόθεν ἐξ ὕδατος πατέρες βοόωσι γυρίνων,

et Libanius a Dindorfio laudatus ad Steph. Thes. ἐν τοῖς δικαστηρίοις χείρους τῶν γυρίνων οἱ ῥήτορες. In Pseudo-Platonis Hipparcho, (quem futilissimi scriptoris libellum esse multis ostendit) p. 228 B. notavit errorem iampridem a Meursio deprehensum, quem propterea adscribam ut appareat quam absurda vitia antiquissimos libros commaculent. Est enim in Bodleiano Codice, ut in caeteris omnibus, haec scriptura: Πεισιστράτου υἱεῖ τοῦ ἐκ Φιλαίδωνος Ἱππάρχῳ. O imperitum et

stolidum Graeculum, qui ЄΚΦΙΛΑΙΔΩΝ id est ἐκ Φιλαΐδων in ἐκ Φιλαίδωνος corrupit! Duas tantum Valckenaerii emendationes optimas et felicissimas ex eius Commentariis expromam. In Timaeo p. 74 B. editur: τὴν δὲ σάρκα (ἐμηχανήσατο) προβολὴν μὲν καυμάτων, πρόβλημα δὲ χειμώνων, ἔτι δὲ πτωμάτων οἷον τὰ πιλητὰ ἔ σ ε σ θ α ι κ τ ή μ α τ α σώμασι μαλακῶς καὶ πρᾴως ὑπείκουσαν. Mendosa sunt verba ἔσεσθαι κτήματα, quae nemo intelligit, et hercle satius est ea non intelligere quam hominum doctorum interpretationes temerarias et inconsultas admittere. Nisi forte concoquere poteris *res* ex pilis et lana *factas* κ τ ή μ α τ α πιλητά appellari. Valckenaerius resectis litterulis male repetitis et additis ex ЄСЄСΘΑΙΚΤΗΜΑΤΑ elicuit ЄСΘΗΜΑΤΑ, οἷον τὰ πιλητὰ ἐ σ θ ή μ α τ α. »*Plato delectatur poëticis vocibus*," inquit. »Ἐσθήματα *habet Liberalis* c. XI. p. 84. *Alciphron* p. 362. *Philo Iud.* p. 105 B." Iuvat aliquid Longinus π. ὕ. 32, 5: τὴν σάρκα οἷον τὰ πιλήματα προθέμενοι ex h. l. afferens. Libri Pollucis VII. 171. e corrupta scriptura interpolati esse videntur.

Alter Timaei locus, cui Valckenaerii κρίσις profuit, legitur p. 79 E. in his: τὸ δὲ τὰ αὐτὰ πάσχον καὶ τὰ αὐτὰ ἀνταποδιδὸν ἀεὶ κύκλῳ οὕτω σαλευόμενον ἔνθα καὶ ἔνθα ἀ π ε ι ρ γ α σ μ έ ν ο ν ὑπ' ἀμφοτέρων τὴν ἀναπνοὴν καὶ ἐκπνοὴν γίγνεσθαι παρέχεται. Valckenaerius: »*Serr. ridicule:* huc et illuc ab utrisque effectum. *Non poterat melius: tu verte* arctatum. *Scripserat enim Plato:* ἀπειργμένον." Cum hac correctione comparanda est eximia emendatio, qua locum Xenophontis in Hellen. IV. I. 15. multi restituerunt. In libris est: θῆραι αἱ μὲν ἐν π ε ρ ι ε ι ρ γ α σ μ έ ν ο ι ς παραδείσοις, αἱ δὲ καὶ ἐν ἀναπεπταμένοις τόποις, sed Valckenaerius, Schneiderus, Dobraeus certatim emendarunt: ἐν π ε ρ ι ε ι ρ γ μ έ ν ο ι ς παραδείσοις, id est περιπεφραγμένοις. Idem utrobique commissus error est. Mirantes Graeculi quid esset ΑΠЄΙΡΓΜЄΝΟΝ substituunt ἀπειργασμένον, et quia ΠЄΡΙЄΙΡΓΜЄΝΟΙϹ quid esset non capiebant de suo περιειργασμένοις supposuerunt.

Contortae et confragosae Editorum interpretationes satis declarant mendosum esse locum in Sophista p. 217 A: πότερον ἓν πάντα ταῦτα ἐνόμιζον ἢ δύο, ἢ καθάπερ τὰ ὀνόματα τρία, τρία καὶ γένη διαιρούμενοι καθ' ἓν ὄνομα γένος ἑκάστῳ προσῆπτον; Ultima

sic accipiuntur: »*per singula nomina genus cuique* (nomini) *aliquod attribuebant.*" Non dicam durissimum hoc esse et Platone indignum, sed hoc potius: ὄνομα γένει προσάπτειν sanum esse, γένος ὀνόματι προσάπτειν absurdum. Res est simplicissima. Distinguebant tria nomina et genera totidem et singulis generibus nomina singula tribuebant. Emendandum igitur censeo: καθ' ἓν ὄνομα ἑνὶ ἑκάστῳ προσῆπτον.

Etiam apertius orationis vitium commissum in vicinia p. 217 B. nescio quomodo Criticorum aciem fugit: καὶ μὲν δὴ κατὰ τύχην γε, ὦ Σώκρατες, λόγων ἐπελάβου παραπλησίων ὧν καὶ π ρ ὶ ν ἡ μ ᾶ ς δ ε ῦ ρ' ἐ λ θ ε ῖ ν διερωτῶντες αὐτὸν ἐτυγχάνομεν. Horum verborum sententia tam aperta est et perspicua, ut nemo suspicatus sit in Graecis verbis aliquid esse perturbatum. Stallbaumius eundem errorem, qui in Graecis verbis inest, commisit in his Latinis: »*de quibus etiam priusquam nos huc venissemus ipsum interrogabamus.*" Nihilne tibi subolet"? Nonne vides pronomen *nos* absurde suo loco motum esse et in alienam sedem translatum? »Forte accidit, o Socrates", Theodorus inquit qui cum amicis ad Socratem modo venerat, »ut argumentum attingeres de quo etiam *nos* illum interrogabamus priusquam huc veniremus." Sentisne quam absurde dicatur: de quo illum interrogabamus *etiam priusquam nos* huc venissemus? Itaque in re evidenti utamur evidenti emendatione hac: ὧν καὶ ἡ μ ε ῖ ς π ρ ὶ ν δεῦρ' ἐλθεῖν διερωτῶντες αὐτὸν ἐτυγχάνομεν. Nescio quo casu factum est ut HMЄIC et ΠΡΙΝ transponerentur, quo facto non defuit corrector, qui accusativum substitueret: πρὶν ἡ μ ᾶ ς δεῦρ' ἐλθεῖν.

Non carent novo errore quae continuo sequuntur: ὁ δὲ ταῦτα, ἅπερ πρὸς σὲ νῦν καὶ τότε ἐσκήπτετο πρὸς ἡμᾶς. Quod erat in libris antiquis TAYTA quomodo scribendum esse putas? Nempe ταὐτά, *eadem.* Non fugit ea res Heindorfium, cui inconsiderate Stallbaumius obloquitur. Contendit pronomen ταῦτα retinendum esse propterea quoniam etiam omitti posse in talibus constet, ut in Phaed. p. 64 C: ἐὰν ἄρα καὶ σοὶ συνδοκῇ ἅπερ ἐμοί. Confundit *ea* et *haec* (nam Latine optime discrimen sentiri potest), quorum illud omni vi destitutum omitti potest, hoc ἔμφασιν ἔχον non potest. Quemadmo-

dum Latine dici non potest: »mihi placet *hoc* quod Heindorfio," pro: »quod Heindorfio placet *id* mihi quoque placet." et: »mihi *idem* placet quod Heindorfio." sic Graece dici nequit: *ἐμοὶ δοκεῖ τοῦτο ὅπερ σοί*, sed aut: *ἐμοὶ δοκεῖ ὅπερ σοί*, aut: *ἐμοὶ δοκεῖ ταυτὸν ὅπερ σοί*. Ineptum est in talibus librorum fidem invocare. Res nobis est cum vetere scriptura ΤΑΥΤΑ, quam quomodo imperiti Graeculi saeculo nono acceperint curare non debemus. Mirum est quam caecutiant homines eruditi in librorum Mss. vitiis. In eo loco, quem paulo ante tractabamus, ubi *γένος ἑκάστῳ* molestum est, annotavit Stallbaumius: »*Et certe Codd. omnes de vulgata lectione egregie consentiunt.*" Fidissimi vero testes illi sunt et integerrimi, quibus quodlibet credas etiam iniuratis. Profecto Iupiter doctis quibusdam peram

Codicum repletam vitiis post tergum dedit,

καὶ βλέποντες οὐ βλέπουσιν. Spretis reliquis omnibus in uno omnium praestantissimo Bodleiano plurimas absurdas scripturas exstare sic semel ostendere iuvat, ut iis tantum locis utar, de quorum corruptela et certa emendatione unanimi consensu constet inter omnes, etiam cautos maxime et formidolosos et *ψοφοδεεῖς* philologos. Continebo me intra unius Dialogi fines, in quo versamur. In Sophista p. 247 E. pro *εἴτ' εἰς τὸ ποιεῖν ἕτερον*, in Bodleiano est: *εἴ τις ποιεῖν ἕτερον*. Nempe ЄΙ et Ι in libris vetustissimis perpetuo inter se permiscentur, quumque ЄΙΤΙСΤΟΠΟΙЄΙΝ scriptum esset pro ЄΙΤЄΙС librarius *εἴ τις* dedit pro *εἴτ' εἰς* et in *τὸ ποιεῖν* resecuit importunum articulum. Sic idem liber saepe *παιδείαν* et *παιδίαν* confundit, *εἰδῶμεν* pro *ἴδωμεν* substituit et contra *ποίησιν* pro *ποιήσειν*, similiaque passim. Stallbaumio utile videtur »*talia interdum certe commemorare, ne his Codicibus ἀναμαρτησία tribuatur.*" Profecto, ut Plato ait, *τυφλὸν τὸ φιλοῦν περὶ τὸ φιλούμενον*, nam si quis oculis suis utitur, metus nullus est ne quis tribuat *ἀναμαρτησίαν* libris passim *ἡμαρτημένοις*, qualia sunt praeter ea, de quibus supra diximus et infra dicemus, haec potissimum: p. 220 A. *ἀνώνυμον ἐᾶν* pro *ἀνώνυμον ὄν*; p. 221 B. *τῆς ἀσπαλιευτικῆς περὶ οὗ σύ τε κἀγώ* pro *πέρι σύ τε*. Dittographia erat ΟΥ et СΥ; p. 221 D. *τίνα τοῦτον; τὸν* — pro *τίνα τοῦ; τὸν* —, syllaba male repetita;

p. 223 A. τοῦτο γεγονός pro τοῦτο τὸ γένος; p. 225 E. καὶ τίς ἄν pro καὶ τί τις ἄν; p. 228 A. διαφθοράν pro διαφοράν; p. 229 E. ἐχρῶντό τε pro ἐχρῶντο τότε; p. 231 E. μάθησιν pro μαθήμασιν; p. 236 D. νῦν ἐπεσπάσατο pro συνεπεσπάσατο; p. 237 A. παισὶν μὲν οὖσιν pro παισὶν ἡμῖν οὖσιν, et mox διζήμενος pro διζήσιος, et sic deinceps in caeteris, unde tria tantum delibabo: p. 254 B. habet παρεικασθῇ pro Attico aoristo παρεικάθῃ, quod quid esset Graeculi non capiebant; p. 244 E. in Parmenidis versibus exhibet;

οὔτε τι μεῖζον | οὔτε τι βεβαιότερον,

contra sententiam et metrum pro βαιότερον. denique p. 243 D. ubi Plato dixerat: *e vestigio*, in Bodleiano sine sensu legitur: κατὰ πολλά γε pro κατὰ πόδα γε. I nunc et huiusmodi testibus ἀναμαρτησίαν tribue.

Non Codices sed Editores peccarunt p. 218 A. in verbis: μή με αἰτιᾶσθαι τούτων ἀλλὰ τούσδε τοὺς σοὺς ἑταίρους. Nempe quum in omnibus esset μὴ ἐμέ, sed e Bodleiano μή με prolatum esset, Stallbaumius id ita recepit ut crederet *encliticae* in tali oppositione locum esse idque locis diversissimi generis probare conaretur. Genuinum et sanum est ΜΗΜΕ, sed a Graeculis male descriptum, qui crasin Atticam in his inesse nesciebant, ut in Euripidis Phoenissis vs. 630:

κἄν τί σοι, πόλις, γένηται, μὴ 'μὲ τόνδε δ' αἰτιῶ.

Notissimum est quam grassentur Graeculi in antiquas Atticorum crases, quas apud illos frequentes admodum et in certis quibusdam vocabulis perpetuas sequiorum temporum librarii perpetuo fere obscurant et explent. Habent hoc Codices vetustissimi ut saepe antiquae craseos aut luculenta exempla intacta servent aut certe veteris scripturae tam manifesta impressa vestigia, ut recta ad veram lectionem te ducant. In Platone libri vetustissimi saepe in talibus servant Platonis manum, saepe peccant cum caeteris. Luculentum exemplum est p. 227 A. ubi pro καθαίρεται καὶ τὰ περὶ τὰ ἐκτός Bodleianus optime servavit: καθαίρεται καὶ περὶ τἀκτός. Luculentius etiam in Timaeo p. 79 A: πᾶν ζῷον αὑτοῦ τἀντὸς — θερμότατα ἔχει, ubi pro τἀντὸς in aliis est παντός, πάντως et τὰ ἐντός. De ea re saepe diximus et quemadmodum antiquae crases saepe in vetustis mendis tuto laterent et alibi ostendi.

mus et in *Var. Lectt.* p. 140. Habeamus igitur Bodleiano libro gratiam et Platoni reddamus: μὴ μὲ αἰτιᾶσθαι τούτων ἀλλὰ τούσδε τοὺς σοὺς ἑταίρους.

Non uno nomine mendosus est locus, qui legitur p. 218 C: δεῖ δὲ ἀεὶ παντὸς πέρι τὸ πρᾶγμα αὐτὸ μᾶλλον διὰ λόγων ἢ τοὔνομα μόνον συνομολογήσασθαι χωρὶς λόγου. τὸ δὲ φῦλον, ὃ νῦν ἐπινοοῦμεν ζητεῖν, οὐ πάντων ῥᾷστον συλλαβεῖν εἴ ποτ' ἐστιν, ὁ σοφιστής. Meliorem lectionem suppeditant libri deteriores, nam *perfecto* opus est συνωμολογῆσθαι, non *aoristo* συνομολογήσασθαι. Sententia est generalis et requirit simul verbum *passivum* et tempus *perfectum.* »In unaquaque disputatione, inquit, de re ipsa magis quam de solo nomine *constare* oportet." Id de quo constat συνωμολογημένον appellatur, ut in Philebo p. 41 D: οὐκοῦν καὶ τόδε εἴρηται καὶ συνωμολογημένον ἡμῖν ἔμπροσθεν κεῖται. Sciendum est autem in Codd. omnibus -ῆσθαι et -ήσασθαι passim permisceri scribasque augmentum pro re nata aut addere de suo aut demere, quamobrem nostrum est ubique constituere utra scriptura potior veriorque videatur.

Secundum mendum est in verbis εἴ ποτ' ἐστιν, quae omnem sanam interpretationem respuunt: sed vera lectio nullo negotio et ex ipsa re colligitur et frequenti admodum Platonis usu confirmatur. Vide modo p. 217 B. διορίσασθαι σαφῶς τί ποτ' ἐστὶν οὐ σμικρὸν — ἔργον. pag. 218 B: ζητοῦντι τί ποτ' ἐστίν. p. 221 C: τὸν σοφιστὴν ἐπιχειρῶμεν εὑρεῖν ὅ τι ποτ' ἐστίν, et p. 264 D, et alibi saepe. Emendandum igitur est: τὸ δὲ φῦλον — οὐ πάντων ῥᾷστον συλλαβεῖν τί ποτ' ἐστίν, quod quum feceris futile scioli additamentum ὁ σοφιστής manifesto arguitur, neque quisquam intercedet quo minus illuc unde venerit relegetur. Lepide Plato τὸ φῦλον dixerat, quod ut τὸ ἔθνος iculariter et contemtim ab Atticis usurpari solet, ut apud Xenophontem in Convivio III. 6: οἶσθά τι οὖν ἔθνος ἠλιθιώτερον ῥαψῳδῶν; et Antiphanem Athenaei p. 226 E:

μετά γε τοὺς τραπεζίτας, ἔθνος
τούτου γὰρ οὐδέν ἐστιν ἐξωλέστερον.

et Latine dicitur: *officiosa candidatorum natio*, et:

est ardelionum quaedam Romae natio.

Sic φῦλον usurpavit Eupolis apud Suidam v. Ἀμφορεαφόρους.

περιήλθομεν καὶ φῦλον ἀμφορεαφόρων.

Saepius Plato *τὸ φῦλον* ita ponit, cuius rei unum exemplum apponam ut locum vetere mendo liberem. Editur in Politico p. 260 D: *οὐκοῦν καὶ τὸ κηρυκικὸν φῦλον ἐπιταχθὲν τἀλλότρια νοήματα παραδεχόμενον αὐτὸ δεύτερον ἐπιτάττει πάλιν ἑτέροις*, ubi Heusdius coniiciebat: *ἐπιταχθέντα τἀλλότρια*, sed leniore etiam medicina utendum. Ne littera quidem mutanda in ЄΠΙΤΑΧΘЄΝΤΑΛΛΟΤΡΙΑ. Sine articulo Plato dixit *ἀλλότρια νοήματα*, ut paulo ante: *πωληθέντα ἔργα ἀλλότρια παραδεχόμενοι δεύτερον πωλοῦσι πάλιν.* Ecce igitur emicat vera lectio: *ἐπιταχθέντ' ἀλλότρια νοήματα.* Absque vetere mendo fuisset, periisset, ut vides, Attica elisio. In optimo Florentino est *ἐπιταχθέντα ἀλλότρια*, sed ut cantabant Graeci in sacris:

ἔφυγον κακὸν, εὗρον ἄμεινον.

Eodem igitur modo quum Plato dixisset: *τὸ δὲ φῦλον, ὃ νῦν ἐπινοοῦμεν ζητεῖν, οὐ πάντων ῥᾷστον συλλαβεῖν τί ποτ' ἐστίν*, ecquis tam plumbeus est ut credat eum, ne quis erret, addidisse: *ὁ σοφιστής?* Mireris adeo fuisse homunciones tam ieiunos qui talia ante saeculum nonum in suo libro annotarent. Vix capimus decrepitae Graeciae senium et nugas pueriles. *Δὶς παῖδες οἱ γέροντες*, dixerant Veteres. In additamentis, quibus scioli Platonis scripta commacularunt, multa sunt tam inficeta et insulsa, ut quidquam mirari desinas, praeterquam id ipsum fortasse, quo pacto insipida emblemata tamdiu Platonis studiosos lectores fallere potuerint. Quia illis hoc firmiter insidet Codicum lectionibus stari oportere, omnia eos experientes videbis et mirifica saepe comminiscentes ut certae interpolationi colorem aliquem et aliquid excusationis reperiant. In animo mihi est multas deinde in Dialogis Platonicis omnibus interpolationes indicare et arguere, nunc paucas quasdam proferam. Editur in Gorgia p. 493 B: *οὗτοι ἀθλιώτατοι ἂν εἶεν οἱ ἀμύητοι καὶ φοροῖεν εἰς τὸν τετρημένον πίθον ὕδωρ ἑτέρῳ τοιούτῳ [τετρημένῳ] κοσκίνῳ.* Paucos esse arbitror qui nesciant *ἕτερος τοιοῦτος* poni solere ne praecedens adiectivum aut participium ingrate repetatur, quemadmodum pro verbo praecedente ne ineleganter bis audiatur *τοῦτο ποιεῖν* vel *τοῦτο δρᾶν* substitui assolet, ut apud Aristophanem in Pluto vs. 644:

ταχέως, ταχέως φέρ' οἶνον, ὦ δέσποιν', ἵνα
καὐτὴ πίῃς, φιλεῖς δὲ δρῶσ' αὐτὸ σφόδρα.

et sexcenties alibi. Sic ἕτερος τοιοῦτος et aliis multis locis legitur et in Phaedro p. 143 C: εἰ γὰρ ἀκούων τις τύχοι ἡμῶν γεννάδας καὶ πρᾷος τὸ ἦθος, ἑτέρου δὲ τοιούτου ἐρῶν. Quid diceres si in loco Aristophanis esset φιλεῖς δὲ δρῶσ' αὐτὸ πίνουσα σφόδρα? Nihilo minus absurdum est apud Platonem ἑτέρῳ τοιούτῳ τετρημένῳ κοσκίνῳ. Quid Stallbaumius? »*cum vi repetitur* τετρημένῳ," inquit. Non vidit ἑτέρῳ τοιούτῳ significare τετρημένῳ καὶ αὐτῷ, et non satis distinguebat languida et frigida ab iis quae *vim* haberent. Addam locum ex Apologia p. 35 A. εἰ οὖν ὑμῶν οἱ δοκοῦντες διαφέρειν — τοιοῦτοι ἔσονται αἰσχρὸν ἂν εἴη. οἵουσπερ ἐγὼ πολλάκις ἑόρακα κτἑ. Luce clarius est coniungi oportere τοιοῦτοι, οἵουσπερ ἐγὼ πολλάκις ἑόρακα. Omnia sunt uno tenore continuanda et fatuum αἰσχρὸν ἂν εἴη Graeculo qui de suo addidit sine mora reddendum. Non est aliud Platonis scriptum tam corruptum et interpolatum quam Apologia Socratis. Quia liber elegantissimus omnium manibus terebatur, factum est ut ei semper aliquid novarum sordium et ineptiarum adhaereret, quas nemo adhuc detersit. Pauca de multis verbo indicabo. Pag. 34 D. editur: ἐμοί, ὦ ἄριστε, εἰσὶ μέν που τινὲς καὶ οἰκεῖοι. καὶ γὰρ τοῦτο αὐτὸ τὸ τοῦ Ὁμήρου οὐδὲ ἐγὼ ἀπὸ δρυὸς οὐδ' ἀπὸ πέτρης πέφυκα [ἀλλ' ἐξ ἀνθρώπων]. Scilicet metuendum erat ne quis eum aliunde natum esse opinaretur. Post pauca p. 35 B: ταῦτα γάρ, inquit (nempe turpiter iudicibus supplicare), οὔτε ἡμᾶς χρὴ ποιεῖν οὔτε ὑμᾶς ἐπιτρέπειν ἀλλὰ τοῦτ' αὐτὸ ἐνδείκνυσθαι ὅτι πολὺ μᾶλλον καταψηφιεῖσθε τοῦ τὰ ἐλεινὰ ταῦτα δράματα εἰσάγοντος καὶ καταγέλαστον τὴν πόλιν ποιοῦντος [ἢ τοῦ ἡσυχίαν ἄγοντος]. Saepe μᾶλλον et πολὺ μᾶλλον insulsa supplementa et interpretamenta pepererunt, quae plerumque inficeta tantum sunt, nonnumquam ut hoc loco cum scriptoris sententia pugnant. Non enim hoc Socrates dicit iudices *utrique* malum et exitium minari oportere et ei qui istas tragoedias in iudicio cieret et ei qui fletu et eiulatu abstineret, sed illi *magis* quam huic: sed hoc eum dicere perspicuum est, oportere iudices reo minari sese ad condemnandum multo paratiores futuros si flendo et eiulando et se ipse turpiter dedisset et civitati dedecus af-

fricuisset. Πολὺ μᾶλλον idem est atque πολὺ προθυμότερον, ut in Pluto vs. 101:

ἄφετόν με νῦν. ἴσον γὰρ ἤδη τἀπ' ἐμοῦ.
μὰ Δί', ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ἑξόμεσθά σου.

Itaque si apud Platonem verba scioli ἢ τοῦ ἡσυχίαν ἄγοντος expunxeris, id quod Socrates dicit sanum erit. In iis quae sequuntur p. 35 D. emenda: ἀλλὰ πολλοῦ δέω οὕτως ἔχειν pro πολλοῦ δεῖ. Tum misere interpolatus locus sequitur, quem primum correctum et sordibus liberatum describam. Me iudice, Socrates damnatus ita dixit: τὸ μὲν μὴ ἀγανακτεῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐπὶ τῷ γεγονότι ἄλλα τέ μοι πολλὰ ξυμβάλλεται καὶ ὅτι οὐκ ἀνέλπιστόν μοι γέγονεν. Vide nunc quid lectores Graeculi designaverint: addiderunt participio τῷ γεγονότι interpretationem: ὅτι μου κατεψηφίσασθε. Confodit summo iure ista Hirschigius. Praeterea pronomen plane inutile adiecerunt ἐπὶ τούτῳ τῷ γεγονότι, eaque verba frigidissime in fine iterarunt οὐκ ἀνέλπιστόν μοι γέγονε [τὸ γεγονὸς τοῦτο]. Elegans hercle compositio et Platone digna! Contra necessarium vocabulum omiserunt, quod de meo supplevi in καὶ (ὅτι) οὐκ ἀνέλπιστόν μοι γέγονεν. Non aliter quam ἄλλα τε πολλὰ καὶ ὅτι, vel καὶ τὸ cum infinitivo, in tali re poni posse quis negabit? E vicinia duas litterulas eximam et sic ad Sophistam revertar. Τίνος ὑμῖν ἀντιτιμήσωμαι, ὦ ἄνδρες, inquit? Rectissime enim Hirschigius pro ἀντιτιμήσομαι reposuit necessarium coniunctivum. Deinde sibi ipse respondet: ἢ δῆλον ὅτι τῆς ἀξίας; τί οὖν; τί ἄξιός εἰμι παθεῖν ἢ ἀποτῖσαι; Natum est ΤΙ e Ν praecedente. Emenda: τί οὖν ἄξιός εἰμι παθεῖν ἢ ἀποτῖσαι; et senties nunc demum orationem recte et ordine procedere.

Revertor nunc ad Sophistam, ubi offendo p. 219 C. in verbis, quae in Bodleiano sic leguntur: τὰ δέ γε νῦν ἃ δὴ διήλθομεν ἅπαντα εἶχεν εἰς τοῦτο τὴν αὐτῶν δύναμιν. Mendosa haec esse omnes viderunt, etiam ii qui olim Codices descripserunt, quorum alii transposuerunt νῦν δὴ ἃ διήλθομεν, alii veram lectionem repererunt, quae haec est: Ἃ δέ γε νυνδὴ διήλθομεν ἅπαντα κτέ. Editores priorem correctiunculam receperunt: Τὰ δέ γε νῦν δὴ ἃ διήλθομεν, quae nauci non sunt et ne Graeca quidem, nisi forte concoquis quid sit τὰ — ἃ

διήλθομεν. Scribendum esse νυνδή coniunctim neque ea interposito vocabulo disiungi solere et inter se opponi νυνδὴ μέν et νῦν δέ diligenter ostendimus in *Var. Lectt.* p. 233. Origo erroris manifesta est. Ut saepe in littera initiali peccatur, quae aut omittitur negligenter aut praepostere additur, natum est ΤΑΔΕΓΕΝΤΝΔΗ et adscriptum a correctore A, quod postea non sublato vitio ΤΑ in alienam sedem inter νῦν et δή irrepsit. Saepe vidi pronomen relativum aliquo errore interceptum aliena sede a Correctore repositum. Duo e Platone exempla apponam. Legitur in Apologia p. 19. D: τοιαῦτ' ἐστι καὶ τἄλλα περὶ ἐμοῦ ἃ οἱ πολλοὶ λέγουσιν. Male olim legerunt ΤΑΛΛΑ, in quo inest τἄλλ' ἅ: itaque sic emenda: καὶ τἄλλ' ἃ περὶ ἐμοῦ οἱ πολλοὶ λέγουσιν. Recurrit idem vitium in II. libro de Rep. p. 363. A: ἄφθονα ἔχουσι λέγειν ἀγαθὰ τοῖς ὁσίοις ἅ φασι θεοὺς διδόναι. Manifestum est τοῖς ὁσίοις ad διδόναι referendum, non ad λέγειν. Itaque ἅ traiectum esse putant idque alienis exemplis adstruunt. Rectissime dicitur τῶν πόλεων ὅσαι aut τούτων τῶν ἰδεῶν ἣ ἂν τύχῃ, et sim. et passim genitivus ex pron. relativo suspensus praemitti solet; sed fieri non potest ut dativus e verbo sequenti suspensus illi pronomini praemittatur. Corrigendum est ἀγαθά, ἃ τοῖς ὁσίοις φασὶ θεοὺς διδόναι. Scriptum erat ΑΓΑΘΑΑ et altero A omisso sciolus necessarium pronomen alieno loco inseruit. Addam locum Demosthenis ex eodem genere erroris etiam peius depravatum. In oratione κατ' Ἀνδροτίωνος p. 597, 17. editur: ἀλλ' ἃ πάντες ἑοράκατε ἴσθ' ὅτι πρῴην Εὐβοεῦσιν ἡμερῶν τριῶν ἐβοηθήσατε. Contrario errore ex ΑΛΛΑ elicuerunt ἀλλ' ἃ pro ἀλλά, quo facto ἴσθ' inseruit aliquis ruentis sententiae fulcrum. Repone: ἀλλὰ πάντες ἑοράκατε ὅτι πρῴην κτέ.

Notabilis est scripturae discrepantia p. 219. C: τέχνη τις κτητικὴ λεχθεῖσα ἂν διαπρέψειεν, ubi Bodleianus habet verum διαπρέψειεν, caeteri διαγράψειεν, Stobaeus ἐκτρέψειεν. Saepe videbis vetus ΔΙΑΠΡΕΨΑΙ aut in διατρέψαι aut in διαγράψαι corrumpi. Etiam in διατρῖψαι solet idem verbum abire.

Post pauca reseca Ναί in verbis: [Ναί] πρέποι γὰρ ἄν. Hanc voculam Veteres in talibus non addebant, sed Graeculi eam abesse rati de suo sedulo inculcant. Quam saepe ναί a Graeculis obtrudi soleat scriptoribus antiquis, etiam poëtis contra

metrum notum est et de hac re diximus et ipsi in *Nov. Lectt.* p. 211. In Aeschyli Prometheo vs. 982. odiose exprobranti Mercurio:

καὶ μὴν σύγ' οὔπω σωφρονεῖν ἐπίϛασαι.

superbe Prometheus respondet:

σὲ γὰρ προσηύδων οὐκ ἂν ὄνθ' ὑπηρέτην.

in Codice Vossiano, qui mihi haec scribenti ante oculos est, legitur:

ναὶ. σὲ γὰρ προσηύδων κτέ.

recte vim voculae *γάρ* exponunt, sed non sunt ista recipienda in textum. Eximendum iterum est vitium idem e Sophista p. 226. E. ubi dicenti hospiti ab Elea: *τὸ καθαρτικὸν εἶδος διπλοῦν ὃν πᾶς ἂν ἴδοι*, respondet Theaetetus: [*Ναί*.] *κατὰ σχολήν γ' ἴσως· οὐ μὴν ἔγωγε καθορῶ νῦν.* Tetigit eius erroris suspicio Heindorfium quoque, sed reperto loco multum dissimili bonam emendationem abiecit.

Male spernitur bona Heindorfii correctio p. 220. B. in verbis: *ἆρ' οὐκ ἂν κατὰ μέγιϛα μέρη δύο διελοίμην;* Imo vero *διέλοιμεν*, ut ille primus vidit, quod reliqui omnes propterea non admittunt quoniam in talibus promiscue et *διελεῖν* et *διελέσθαι* dici satis constat. Sciebat hoc Heindorfius, si quis alius, sed non propterea, credo, vulgatam correxit, sed quoniam is qui haec subtilissime ita distinguit cum Theaeteto communiter has partitiones instituit et *ubique* ea de causa *plurali* numero utitur sine ulla exceptione, quamobrem *διέλοιμεν* necessarium est, ut plane dixit de re eadem p. 221. E: *δίχα που νυνδὴ διείλομεν τὴν ἄγραν πᾶσαν*, caeteraque omnia communi consensu definiuntur et dividuntur.

Verba Platonis, quae leguntur p. 221. C: *πότερον ἰδιώτην ἤ τινα τέχνην ἔχοντα θετέον εἶναι τὸν ἀσπαλιευτήν;* tam egregie faciunt ad redarguendam Graeculorum fraudem, qua locum in Euthydemo penitus pessumdederunt, ut operae pretium sit eum locum hic apponere et foedissimum mendum patefacere et tollere. In Euthydemo p. 295. E. editur: *ἀλλ' εἰ δοκεῖ σοι, Εὐθύδημε, οὕτω ποιεῖν, ποιητέον· σὺ γὰρ πάντως που κάλλιον ἐπίϛασαι διαλέγεσθαι ἢ ἐγὼ τέχνην ἔχων ἰδιώτου ἀνθρώπου.* Certum est *τέχνην ἔχειν* et *ἰδιώτην εἶναι* inter se contraria esse, ut et aliunde satis constat, et Platonis locus in

Sophista vel solus luculenter demonstrat. Itaque *τέχνην ἔχων ἰδιώτου ἀνθρώπου* significat *τέχνην ἔχων ἀνθρώπου τέχνην οὐκ ἔχοντος*, quod mirificum esse artis genus mihi dabis. Tamen Plato id ipsum dixerat *τέχνην ἔχων ἀνθρώπου τέχνην οὐκ ἔχοντος*, sed non de *uno* haec dixerat ut genitivus *ἰδιώτου ἀνθρώπου* ex *τέχνην* penderet et absurda esset oratio. Usus est eleganti illo genere compositionis, cuius luculentum exemplum est apud Herodotum in vetusto oraculo IV. 157:

αἰ τὺ ἐμεῦ Λιβύαν μαλοτρόφον οἶδας ἄμεινον
μὴ ἐλθὼν ἐλθόντος ἄγαν ἄγαμαι σοφίαν σευ,

et multa exempla sunt apud omnes, qui exquisitiore compositione utuntur, imprimis apud Oratores et Platonem, cuius unum certe locum similem describam ex Apologia p. 25. B; *τοσοῦτον σὺ ἐμοῦ σοφώτερος εἶ τηλικούτου ὄντος τηλικόσδε ὢν;* Apparet igitur *ἰδιώτου ἀνθρώπου* ita suspensum esse ex adverbio *κάλλιον*, ut praecesserit *σὺ ἐμοῦ*. Ultro igitur emicat haec emendatio: *σὺ γὰρ πάντως ἐμοῦ κάλλιον ἐπίςασαι διαλέγεσθαι τέχνην ἔχων ἰδιώτου ἀνθρώπου*, et si umquam antea nunc interpolatorem *ἄφυκτον ἔχομεν*, qui ante saeculum nonum, quum ΠΑΝΤΩϹΕΜΟΥ in *πάντως που* abiisset, stulte de suo *ἢ ἐγώ* interposuit et sic se nihil intelligere ostendit.

Tralaticium est in Codicibus Platonis vitium, quod commissum est p. 221. E. in verbis: *Δίχα που νῦν διείλομεν τὴν ἄγραν πᾶσαν.* Periit syllaba certa correctione restituenda ut pro *νῦν διείλομεν* reponatur *νυνδὴ διείλομεν.* Quamquam enim saepissime *νυνδή* pro *ἄρτι, ἀρτίως, ὀλίγον ἔμπροσθεν*, *modo, paullo ante*, et apud reliquos scriptores Atticos et imprimis apud Platonem occurrit, tamen scribae saepius quam quis credat in re tam nota et protrita turbas dare solent et variis modis Atticum *νυνδή* vitiare aut mutilare. Huius rei pauca de multis exempla expromam, et intra duorum dialogorum fines me continebo, ex quibus de reliquis coniecturam facere possis. Percurramus Sophistam tantum et Theaetetum et scribarum peritiam ac fidem in re minime obscura aut incerta expendamus. In Sophista p. 219. D. in libris est: *τὰ δέ γε νῦν ἃ δὴ διήλθομεν*, pro: *ἃ δέ γε νυνδὴ διήλθομεν.* p. **228. D.** in **Bodleiano** est: *ὃν νῦν δὴ λέξαντος ἠμφεγνόησά σου*, in aliis *ὃ δὴ νῦν*, verum est *ὃ νυνδὴ λέξαντος κτε.* p. 241. B. in

omnibus est: *διομολογησαμένους νῦν δή που τοῦτο*, ubi emenda: *διομολογησαμένους ν υ ν δ ὴ τοῦτο*, expuncto *που*, quod ex sq. ΤΟΥ adhaesit. p. 242. A. in Bodleiano est: *εἶπον νῦν δήπου λέγων*, in caeteris; *εἶπόν που νῦν δὴ λέγων*, at tu corrige: *εἶπον ν υ ν δ ή που λέγων*. p. 260. A. Bodleianus habet: *ἐν καιρῷ νῦν δὴ τοῖς τοιούτοις διεμαχόμεθα*, alii: *ἐν καιρῷ δὴ νῦν*, genuinum est *ἐν καιρῷ ν υ ν δ ή*. p. 261. C. exhibet Bodleianus: *δόξαν καθάπερ ἐρρήθη νῦν δὲ λάβωμεν*, alii *νῦν δὴ λάβωμεν* et *νῦν διαλάβωμεν*, vera lectio haec est: *δόξαν, καθάπερ ἐρρήθη ν υ ν δ ή, λάβωμεν*. Inspiciamus nunc Theaetetum: p. 158. C. editur: *ἅ τε γὰρ ν υ ν ὶ διειλέγμεθα οὐδὲν κωλύει καὶ ἐν τῷ ἐνυπνίῳ* (Bodleianus *ὕπνῳ*) *δοκεῖν ἀλλήλοις διαλέγεσθαι· καὶ ὅταν δὴ ὄναρ ὀνείρατα δοκῶμεν διηγεῖσθαι, ἄτοπος ἡ ὁμοιότης τούτων ἐκείνοις*, in quo loco et alia mendosa sunt, de quibus mox dicam, et *νυνὶ διειλέγμεθα*. Sententia enim requirit ut dicatur: *ἅ τε γὰρ ἄρτι* (vel *πρὸ ὀλίγου*) *διειλέγμεθα*, et Plato de more scripserat non *νυνὶ*, sed *ν υ ν δ ὴ διειλέγμεθα*. Pag 159. C. in omnibus est: *καὶ πάντα ἃ νῦν διήλθομεν*, sed emendandum est *ἃ ν υ ν δ ὴ διήλθομεν*. Similiter p. 162. A. in Bodleiano est: *καὶ νῦν δὴ μάλ' ἐμμελῶς σοι ἐφαίνετο ὑπακούειν*, in aliis: *καὶ δὴ νῦν*, verum est: *καὶ ν υ ν δ ή*. Post pauca recurrit pervulgatum vitium p. 162. C. in verbis: *πρῶτον μὲν ἃ νῦν διήλθομεν*, imo vero: *ἃ ν υ ν δ ὴ διήλθομεν*. Eadem opera e loco vicino p. 162. A: *φίλος ἀνὴρ, ὥσπερ σὺ νῦν δὴ* (scrib. *νυνδὴ*) *εἶπες*, emenda locum in Sophista p. 241. C: *ἕξεις οὖν συγγνώμην καὶ καθάπερ νῦν εἶπες, ἀγαπήσεις*, imo vero *καθάπερ ν υ ν δ ὴ εἶπες*. Sed videor mihi multos obstrepentes audire et Codicum scripturas sanissimas esse clamantes: nihil enim impedire quo minus *νῦν* et *νυνί* cum aoristis aut plusquamperfectis coniungantur, et nubem exemplorum ac testium in eam rem excitari posse. Noli existimare qui ita mecum agis illos locos omnes a me aut ignorari aut contemni, sed vide potius ne te aliquis novus error transversum agat. Legitur v. c. apud Demosthenem de Coron. p. 242, 17: *καίτοι φιλίαν γε καὶ ξενίαν αὐτὴν ὀνομάζει, καὶ νῦν εἶπέ που λέγων »ὁ τ ὴ ν Ἀ λ ε ξ ά ν δ ρ ο υ ξ ε ν ί α ν ὀ ν ε ι δ ί ζ ω ν ἐ μ ο ί.«* Nempe *νῦν* ubique ita ponitur ut duo tempora inter se opponantur aut expressis verbis, ut in *νῦν τε καὶ σμικρὸν ἔμπροσθεν*, *νῦν τε καὶ ἀεί*,

τότε μέν — νῦν δέ, τέως — νῦν δέ, προτοῦ μὲν aut *πρότερον μέν — νῦν δέ, πάλαι μέν — νῦν δέ*, ut apud Platonem in Sophista p. 244. A: *ἡμεῖς δὲ προτοῦ μὲν ᾠόμεθα, νῦν δ' ἠπορήκαμεν*, similibusque multis locis, aut sic ut ea duorum temporum comparatio ex totius sententiae conformatione appareat. Aeschines dicitur Alexandri *φιλίαν τε καὶ ξενίαν* turpe illud ministerium et antea appellare solere, et *nunc* ita dixisse. Itaque Graece dicitur *νῦν οὕτω λέγεις*, ad eum qui antea aliud dicere solebat, ut apud Terentium est in Adelphis:

nunc demum istaec nata oratio est,

id est: *antea alio modo loquebantur*, ut apud Xenophontem in Hellen. VI. v. 35: *θροῦς τις τοιοῦτος διῆλθεν ὡς ν ῦ ν ταῦτα λέγοιεν, ὅτε δ' εὖ ἔπραττον ἐπέκειντο ἡμῖν.* Itaque si apud Platonem legeretur: *καθάπερ νῦν εἶπες, ἃ νῦν διήλθομεν, ἅτε γὰρ νυνὶ διειλέγμεθα*, cogitandum esset de alio tempore, quo non haec, sed alia quaedam quis dixisset, exposuisset, disseruisset, id quod in locos Platonis non cadit. Videmus autem *δή* facillime excidere ubi *δι-* sequitur, *διήλθομεν, διελεγόμεθα*, et sim. Praeterea *δή* in *δέ* abire solet aut prorsus negligi. Deinde *νυνδή* videmus transponi in *δὴ νῦν*, aut in *νυνί* refingi. Miror etiamnunc a Bergkio edi in Aristophanis Nubibus vs. 825;

ἰδού· τί ἐστιν; — ὤμοσας νυνὶ Δία.

ubi Ravennas *νῦν δία* exhibet, caeteri *νῦν νὴ δία*, quum sit luce clarius poëtam dedisse: *ὤμοσας νυνδὴ Δία.* Idem in Thesmophor. vs. 934. retinuit:

νὴ Δί', ὡς νῦν δῆτ' ἀνὴρ
ὀλίγου μ' ἀφεῖλετ' αὐτὸν ἱστιορράφος,

quum perspicuum sit in ΝΥΝΔΗΤΑΝΗΡ hanc inesse verissimam scripturam:

νὴ Δί', ὡς νυνδή γ' ἀνὴρ
ὀλίγου μ' ἀφεῖλετ' αὐτόν.

id est: *νὴ Δί', ὡς ἀρτίως γε*, quod nunc video olim a Dobraeo esse occupatum. Quid esset *νυνδή* imperiti Graeculi nesciebant: vide mihi quid designaverint in Aristophanis Pace vs. 5, ubi nunc recte scribitur:

ποῦ γὰρ ἦν νυνδὴ 'φερες;

sed in Ravennate legitur: *νῦν δ' ἤφερες*, in aliis *νῦν γ' ἤφερες*.

Non intellexerant Graeculi quid in ΝΥΝΔΗΦΕΡΕϹ inesset. Eadem igitur inscitia et levitas in Platonis librariis fuit, qui quamquam passim apud eum νυνδή pro ἄρτι recurrit, tamen et illis locis quos indicavimus et aliis multis veram lectionem contaminarunt. In crisi Platonica et in codicum Platonicorum fide et auctoritate ponderanda est operae pretium pereruditum scholion excutere, quod in Photiana λέξει servatum est. Photius enim nactus est egregiam quandam λέξιν Πλάτωνος, unde permultas doctas observationes de Platonis dicendi usu in suam farraginem recepit. In his est animadversio quaedam de Platonico νυνδή, quae pertinet ad locum Platonis de Legibus III. p. 683. E: Βασιλεία δὲ καταλύεται, ὦ πρὸς Διός; — ἢ νῦν δὴ μὲν ὀλίγον ἔμπροσθεν τούτοις περιτυχόντες τοῖς λόγοις οὕτω ταῦτ' ἐτίθεμεν, νῦν δ' ἐπιλελήσμεθα; Diligenter mihi haec verba considera: vides quemadmodum inter se τότε μὲν — νῦν δέ opponantur, eodem modo nunc inter se opponi νυνδὴ μὲν (id est ἀρτίως μὲν) et νῦν δέ. Illud ipsum eruditus Grammaticus apud Photium docuit et luculentis quibusdam exemplis confirmavit. Νυνδή: ἀρτίως ἢ μικρὸν ἔμπροσθεν. Νόμοις· νυνδὴ — νῦν δ' ἐπιλελήσμεθα. apponit locum quem supra descripsimus. Tum haec addit: καὶ Εὐριπίδης ἐν Ἱππολύτῳ·

> νυνδὴ μὲν ὄρος βᾶσ' ἐπὶ θήρας
> πόθον ἐςέλλου, νῦν δὲ ψαμάθοις
> ἐν ἀκυμάντοις (πώλων ἔρασαι).

sic enim et apud Photium et apud Euripidem in Hippolyto vs. 233. scribendum est; nunc apud Photium mendose scribitur: νῦν δὲ ψαμάθοισιν ἀκυμάντοις, et apud Euripidem: νῦν δ' αὖ ψαμάθοις ἐπ' ἀκυμάντοις. Addiderat deinde magister alium locum huic similem ex Euripidis Meleagro, sed scribae locum sic mutilarunt ut emendari prorsus nequeat, nedum intelligi aut explicari. Felicius evasit Comici testimonium, quod illis subiecerat:

Μάγνης δὲ ἐν Τιτακίδῃ·

> εἰπέ μοι, νυνδὴ μὲν ὤμνυς μὴ γεγονέναι, νῦν δὲ φής.

Sic igitur Plato quum vellet dicere: »*modo haec ita statuebamus, sed nunc obliti sumus*," ita dixerat: νυνδὴ μὲν — οὕτω ταῦτ' ἐτίθεμεν, νῦν δ' ἐπιλελήσμεθα, in quibus νυνδή, ut magister docet, significat μικρὸν ἔμπροσθεν. Quomodo igitur

fieri potuit ut Plato sic scripserit ut hodie in omnibus Codicibus legitur: ἢ νῦν δὴ μὲν ὀλίγον ἔμπροσθεν — οὕτω ταῦτ' ἐτίθεμεν? Nullo modo potuit hoc fieri, sed Plato νυνδὴ μέν dederat, magister in ora libri ὀλίγον ἔμπροσθεν adscripsit, quae recentior scriba Platonis esse ratus ante saeculum nonum in textum recepit. Redi nunc mihi ad Photium, ubi locus Platonis sic affertur: Νόμοις· ἢ νῦν δὴ ὀλίγον ἔμπροσθεν τούτοις περιτυχόντες τοῖς λόγοις οὕτω ταῦτ' ἐτίθεμεν, νῦν δ' ἐπιλελήσμεθα. Primum excidit necessarium μὲν in verbis: νυνδὴ (μὲν) — νῦν δέ. praeterea scioli additamentum ὀλίγον ἔμπροσθεν ex vulgata loci Platonici lectione huc est importatum. Profecto incertus scholii auctor, qui νυνδή illo loco positum interpretatus est, fatuum illud emblema in libris suis non repererat dederatque: ἢ νυνδὴ μὲν τούτοις περιτυχόντες τοῖς λόγοις κτέ. sed supervenit postea sciolus qui ex suo Codice interpolato antiqui magistri testimonium interpolavit et ipsum. Ex iisdem locis Platonis, Euripidis et Magnetis colligimus coniunctim νυνδή et νυνδὴ μέν scribendum esse ubi significat ἄρτι, ὀλίγον ἔμπροσθεν, et ea per tmesin dividi non solere: nempe alio sensu νῦν δή et νῦν μὲν δή Graece dici solent, ut idem magister in fine animadversionis sic docuit: ἐν δὲ τοῖς Νόμοις διαλελυμένον εἴρηκεν, τὸ μὲν νῦν ἐπὶ τοῦ παρόντος χρόνου, τὸ δὲ δὴ ἐπὶ συνδέσμου· »ὃς δὴ πάντων τῶν πολέμων χαλεπώτατος, ὡς φαμὲν ἡμεῖς νῦν δή" quae verba leguntur in libro de Legibus I. p. 629. D: ubi minus recte scribitur: ὡς ἔφαμεν pro ὡς φαμέν. Saepe νῦν δή eo sensu dictum apud Atticos invenitur, ut apud Thucydidem VI. 24: εὖ τε παραινέσαι ἔδοξε καὶ ἀσφάλεια νῦν δὴ καὶ πολλὴ ἔσεσθαι, ubi δή vim intensivam habet, ut in τότε δή, δεῦρο δή, ἐνταῦθα δή. Plato paulo ante dixerat de Legg. I. 629. C: ἴθι, νῦν δὴ ἀνερώμεθα κοινῇ τουτονὶ τὸν ποιητήν, et multis aliis locis sic διαλελυμένως dixit, ut in Sophista p. 221. C: καὶ νῦν δὴ τοῦτον ἰδιώτην θήσομεν. Sic etiam νῦν et δή interposito vocabulo dirimuntur: νῦν μὲν δή, νῦν γὰρ δή, νῦν γε δή, ut in Sophista p. 218. C: νῦν γὰρ δὴ σύ τε κἀγὼ τοὔνομα μόνον ἔχομεν κοινῇ, et passim alibi. Iam vero nihil est facilius quam ad hanc lucem ubique discernere ubi νυνδή id est ἄρτι, ubi contra νῦν δή scribi oporteat, et si quando νῦν vel νυνί videtur significare ἀρτίως vel ὀλίγον

ἔμπροσθεν, sive sequitur syllaba δι- sive non sequitur, statim intelligemus nos tralaticii erroris novum exemplum tenere. His igitur argumentis inducor ut credam in Sophista p. 221. E. pro: Δίχα που νῦν διείλομεν τὴν ἄγραν πᾶσαν, emendari oportere: Δίχα που νυνδὴ διείλομεν.

Superest ut ex his incerti poëtae senarium restituam pessime corruptum sed certo remedio sanandum. Apud Photium continuo sequitur: Νυνί μ' ἔπεισας: μᾶλλον νῦν λέγω. Absurda haec sunt. Emenda:

Νυνί μ' ἔπεισας μᾶλλον ἢ νυνδὴ λέγων.

videtur perelegans senarius ex praecedente annotatione nescio quomodo excidisse et ex ora libri in alienam sedem receptus esse. Novo documento is locus est quam facile vetus NTNΔH in νῦν depravetur.

Revertor nunc ad locum in Theaeteto p. 158. C. de quo supra me dicturum esse dixi. Editur: ἅ τε γὰρ νυνὶ διειλέγμεθα οὐδὲν κωλύει καὶ ἐν τῷ ἐνυπνίῳ δοκεῖν ἀλλήλοις διαλέγεσθαι καὶ ὅταν δὴ ὄναρ ὀνείρατα δοκῶμεν διηγεῖσθαι ἄτοπος ἡ ὁμοιότης τούτων ἐκείνοις. Quadruplex corruptela hunc locum inquinat: unum vitium ipse elui νυνδὴ διειλέγμεθα pro νυνὶ διειλ. Alterum Heindorfius ingeniose correxit, duo reliqua acute perspexit sanavitque Hirschigius. Scilicet illa mirifica ὁμοιότης inter haec et illa nunc scribarum vitio nusquam apparet. Plato enim inter se comparat ἅ τε νυνδὴ διειλέγμεθα et ἃ ἂν ἐν ὕπνῳ δοκῶμεν διαλέγεσθαι, de quibus dixerat idem aliis verbis: ὅταν δὴ ὄναρ ἄττα δοκῶμεν διαλέγεσθαι. Factum est ut ONAPATTA corrumperetur in ὄναρ ὀνείρατα, et quia ὀνείρατα διαλέγεσθαι incongruum est, Graeculus corrector nescio quis ὀνείρατα, quod vitio natum est, retinuit, sed διαλέγεσθαι in διηγεῖσθαι mutavit, ratus optime dici *somnia narrare*, non *disserere* aut *disputare*. Pro ὄναρ ὀνείρατα pulcherrime emendavit Heindorfius ὄναρ ἄττα, perfecit loci emendationem Hirschigius pro διηγεῖσθαι Platonis manum διαλέγεσθαι revocans. Idem Hirschigius vidit quid lateret in verbis ἐν τῷ ἐνυπνίῳ vel (quod in Bodleiano est) ἐν τῷ ὕπνῳ: nempe ἐν ὕπνῳ, quod plane idem est atque ὄναρ. Scriptura vetus· ΕΝΥΠΝΩΙ abiit in ἐνυπνίῳ, quo facto nescio quis ἐν τῷ addidit. Dicebant Attici ἐν ὕπνῳ, καθ' ὕπνον περὶ πρῶτον ὕπνον, ἐξ ὕπνου ἐγεί-

ρεσθαι et similia. Itaque Platonis locus sic constituendus est: ἅ τε γὰρ νυνδὴ διειλέγμεθα οὐδὲν κωλύει καὶ ἐν ὕπνῳ δοκεῖν ἀλλήλοις διαλέγεσθαι· καὶ ὅταν δὴ ὄναρ ἄττα δοκῶμεν διαλέγεσθαι ἄτοπος ἡ ὁμοιότης τούτων ἐκείνοις. Vides quam male habiti ante saeculum nonum Platonis libri fuerint. Multae et praeclarae sunt in Platonicis scriptis Hirschigii emendationes, quem veterem ac strenuum in acie critica bellatorem nescio quomodo νέοι τείρουσι μαχηταί, levius et temere τὸν οὐ κατ' ἐκείνους rodentes et reprehendentes, et, ut Platonis verbis utar, (de Rep. VII. p. 539. B.) χαίροντες ὥσπερ σκυλάκια τῷ ἕλκειν τε καὶ σπαράττειν τῷ λόγῳ τοὺς πλησίον ἀεί. Quorum ille voculas et vanos impetus melius, me iudice, contemsisset, et silentio potius quam convicio retudisset. Sed in ea re naturae sequimur semina quisque suae, et Platonem suum imitatus est, qui et ipse saepius indignos sese adversarios tam acriter et mordaciter insectatur, veluti in Theaeteto p. 172. C. — 176. A, ut mirari subeat tantas animis divinioribus iras inesse et vulgi opiniones simul tam superbe contemni et tam odiose refutari. Ut erat autem Plato σφοδρὸς ἐφ' ὅ τι ὁρμήσειεν et in nulla re mediocris, sic in talibus aut in admirationem nimiam aut in contemtum abripitur neutri rei imponens modum. Audi quid de philosopho dicat in Theaeteto p. 174 B: τῷ γὰρ ὄντι τὸν τοιοῦτον (philosophum) ὁ μὲν πλησίον καὶ ὁ γείτων λέληθεν οὐ μόνον ὅ τι πράττει ἀλλ' ὀλίγου καὶ εἰ ἄνθρωπός ἐστιν ἤ τι ἄλλο θρέμμα, τί δέ ποτ' ἐστὶν ἄνθρωπος — ζητεῖ. ubi ἄνθρωπος manifesto requiritur. Quomodo vero is qui τοὺς ἀνθρώπους cognoscere non curet possit τὸν ἄνθρωπον penitus cognoscere philosophus aliquis videat. Lepidus est Sextus Empiricus a Stallbaumio laudatus, qui haec verba Platonis sic accepit ut diceret: ἀκούομεν τοῦ παρὰ Πλάτωνι Σωκράτους διαρρήδην ὁμολογοῦντος μὴ εἰδέναι πότερον ἄνθρωπός ἐστιν ἢ ἕτερόν τι. Sed ad Sophistam revertor.

Periit in vicinia perelegans dictum qualia nemo melius quam Plato necopinato iacere solet. Dixerat sophistam et piscatorem ἀπὸ τῆς κτητικῆς τέχνης profectum utrumque adhuc idem tenuisse iter, ἐκτρέπεσθον δέ γε ἀπὸ τῆς ζωοθηρικῆς, quoniam alius aliam praedam captat: piscator pisces, sophista

adolescentes divites. Itaque hinc diversi abeunt *ὁ μὲν ἐπὶ θάλαττάν που καὶ ποταμοὺς καὶ λίμνας τὰ ἐν τούτοις ζῷα θηρευσόμενος, ὁ δέ γε — —*, cogita primum ipse quid e re ipsa appareat addi oportere. Piscator mare petit et fluvios et lacus pisces capturus, sophista ea loca ubi adolescentulos opibus affluentes venaturus sit. Audi nunc quid apud Platonem legatur: *ὁ δέ γε ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ποταμοὺς ἑτέρους αὖ τινάς, πλούτου καὶ νεότητος οἷον λειμῶνας ἀφθόνους, τἀν τούτοις θρέμματα χειρωσόμενος.* Dicam primum quomodo mihi Platonis oratio ab ipso Platone olim conformata fuisse videatur: sic enim quid sit in vulgata lectione inelegans et vitiosum optime apparere poterit. Genitivi *πλούτου καὶ νεότητος* pendebant non ab iis quae sequuntur *οἷον λειμῶνας ἀφθόνους*, sed a praecedentibus *ἐπὶ ποταμοὺς ἑτέρους αὖ τινάς*. Quemadmodum enim *πολὺς ῥεῖν* quis dicitur, et *ποταμὸς μὲν ῥημάτων, νοῦ δὲ σταλαγμός*, et saepe *πηγὴ ἄφθονος*, ut Romani *fontem uberem* appellant, sic Plato audaciore usus metaphora *πλούτου καὶ νεότητος ἑτέρους αὖ τινὰς ποταμούς* appellavit, ut iocose addere posset *τἀν τούτοις θρέμματα χειρωσόμενος*, et sic salse describeret *τοὺς νέων πλουσίων θηρευτάς*. Verba *οἷον λειμῶνας ἀφθόνους* a sciolo interpolata sunt aut ad explicandam aut ad molliendam audaciorem metaphoram *ποταμοὶ πλούτου καὶ νεότητος*, sed vide mihi quantum incommodi et molestiarum illud emblema in textum receptum afferat. Primum quis umquam metaphorae metaphoram sic superimposuit ut scriberet aliquid huiusmodi, quale est illud: *ἐπὶ ποταμούς τινας οἷον λειμῶνας ἀφθόνους*, simul diversissima absurde permiscens. Potesne sine risu audire dicentem: »ad *fluvios* quosdam veluti *pinguia et opima prata*." Mirabile certe est hoc novum fluviorum genus. Praeterea quae sunt *θρέμματα*, quae quis *in pingui prato* captare aut venari possit? Armentane et greges? Quales sunt illi fluvii, talis est haec captura ac praeda. Reseca additamentum et omnia habebunt optime: *ὁ μὲν ἐκτρέπεται ἐπὶ θάλατταν καὶ ποταμοὺς τὰ ἐν τούτοις ζῷα θηρευσόμενος, ὁ δέ γε ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ποταμοὺς ἑτέρους αὖ τινὰς πλούτου καὶ νεότητος τἀν τούτοις θρέμματα χειρωσόμενος.* Potuitne urbanius lepidiusque quam sic dicere *ὁ μὲν ἰχθῦς, ὁ δὲ νέους πλουσίους θηρευσόμενος?*

Noli igitur membranarum fidem saepissime in manifesta fraude deprehensarum tantopere revereri ut Platonem tam inepto additamento liberare non audeas.

Continuo post *τῆς πεζῆς θήρας* dicuntur esse *δύο μεγίςω τινὲ μέρη, τὸ μὲν τῶν ἡμέρων, τὸ δὲ τῶν ἀγρίων*, et miranti Theaeteto: *εἶτ' ἔςι τις θήρα τῶν ἡμέρων*; respondet hospes ab Elea: *εἴπερ γέ ἐςιν ἄνθρωπος ἥμερον ζῶον. θὲς δὲ ὅπῃ χαίρεις, εἴτε μηδὲν τιθεὶς ἥμερον, εἴτε ἄλλο μὲν ἥμερόν τι, τὸν δὲ ἄνθρωπον ἄγριον, εἴτε ἥμερον μὲν λέγεις αὖ τὸν ἄνθρωπον, ἀνθρώπων δὲ μηδεμίαν ἡγεῖ θήραν.* In his manifestum compositionis vitium doctis hominibus aut »*grata structurae conversio*" videtur esse aut »*grata orationis negligentia*." Difficile esse videtur negligentiae modum quemdam statuere, quem si excesserit, desinat esse *grata;* tamen omnes intelligimus non *omnem* negligentiam *gratam* esse, et nisi caveris perfacile ex grata et eleganti putidam et intolerabilem fieri posse. Priusquam dicam quid de ista negligentia mihi statuendum esse videatur, subiungam ea quae Plato continuo addidit, in quibus mendum est, quo sublato priora rectius intelligi et vitiis liberari poterunt. Nempe haec statim subiiciuntur: *τούτων ὁπότερ' ἂν ἡγῇ φίλον εἰρῆσθαί σοι τοῦτο ἡμῖν διόρισον.* Putasne sat commode sic *ὁπότερα* et *τοῦτο* componi? et *ὁπότερα* — *φίλον*? Equidem sat scio aut *ὁπότερα* — *φίλα* — *ταῦτα* scribi oportere, aut *ὁπότερον* — *φίλον* — *τοῦτο*, quorum hoc unice verum est, ut vel vocula *ἄν* inepte addita demonstrat. Recte dicitur *ἑλοῦ ὃν ἂν ἐθέλῃς*, quoniam de *pluribus* unum quemlibet deligere quis iubetur, minus recte *ὁπότερον ἂν ἐθέλῃς* quod ex rei natura nihil plus significare potest quam *ὁπότερον ἐθέλεις.* Itaque Platonis manus est, *τούτων ὁπότερον ἡγεῖ φίλον εἰρῆσθαί σοι τοῦτο ἡμῖν διόρισον.* Est quidem in his etiam aliquid quod suspicionem moveat, nam pro *διόρισον* in Bodleiano est *διοριςέον*, et *ἡγεῖ φίλον εἰρῆσθαί σοι* pro *ἀρέσκει σοι* vix Platone dignum videtur, sed hoc certe constat *duarum* opinionum optionem Theaeteto dari, quarum alteram amplexus est. Verum, ut nunc apud Platonem scriptum est, non *duarum*, sed *trium* opinionum hospes Theaeteto facit optionem:

εἴτε μηδὲν τιθεὶς ἥμερον.

εἴτε ἄλλο μὲν ἥμερόν τι, τὸν δὲ ἄνθρωπον ἄγριον.

εἴτε ἥμερον μὲν λέγεις αὖ τὸν ἄνθρωπον, ἀνθρώπων δὲ μηδεμίαν ἡγεῖ θήραν.

Interpretes confugiunt iterum ad *gratam negligentiam*, cui ipsi satis grati esse non possunt quoniam se ex omnibus difficultatibus molestiisque nullo labore expedit. Stallbaumius: »*Similis negligentia est in usu verborum* ὁπότερ' ἂν ἡγῇ, *quod sic dicitur ut tantummodo ad* duo posteriora *referatur.*" Nemo, sat scio, his acquiescere poterit. Quin igitur mecum emendas:

εἴτε μηδὲν τιθεὶς ἥμερον ἢ ἄλλο μὲν ἥμερόν τι τὸν δὲ ἄνθρωπον ἄγριον,

εἴτε ἥμερον μὲν λέγεις αὖ τὸν ἄνθρωπον, ἀνθρώπων δὲ μηδεμίαν ἡγεῖ θήραν.

mirati Graeculi εἴτε — ἢ — εἴτε, de suo aequarunt omnia et medium ἢ in εἴτε converterunt, quo errore sublato omnia recte procedunt difficultatesque omnes remotae sunt praeter unam. Qualis illa esse videtur orationis negligentia εἴτε — τιθεὶς, εἴτε — λέγεις —, ἡγεῖ δέ, grata an ingrata? Fugit ratio Heindorfium, cui illa grata structurae conversio adeo placet ut se dicat »*vel a Codice oblatum* τίθῃς *pro* τιθείς" spreturum fuisse. Deinde vix unum e Xenophonte locum attulit ex Anab. I. 3. 16. quem Platonico similem esse putabat: ἄλλος ἀνέστη ἐπιδεικνὺς μέν —, ἐπεδείκνυε δὲ ὡς εὔηθες εἴη κτέ. ubi nunc inter omnes constat ἐπιδεικνὺς δέ verum esse. Nullus est negligentiae libertatem quotidiani sermonis imitanti locus in sententia huiusmodi. Θὲς ὅπῃ χαίρεις· εἴτε — ΤΙΘΕΙϹ, εἴτε λέγεις αὖ. Necesse est, si ineptire noles, utrobique verbum finitum eiusdem temporis ponere, idque et Plato dederat, et in Codicibus antiquis servatum fuerat, quum recentiores Graeculi e Graecitatis imperitia vitium invexerunt. Unice verum est ΤΙΘΕΙϹ, sed male lectum. Scribendum est εἴτε μηδὲν τιθεῖς ἥμερον κτέ. Opinabantur Graeculi, quos adhuc plerique sequuntur, olim in usu fuisse has formas: τίθημι, τίθης, τιθησι; tum ἐτίθην, ἐτίθης, ἐτίθη: similiterque ἵημι, ἵης, ἵησι; deinde ἵην, ἵης, ἵη, cum magna compositorum copia. Falluntur. Dicebant Veteres ἐτίθην, sed ἐτίθεις, ἐτίθει; dicebant ἵην, ἀφίην, ξυνίην, sed ἵεις, ἵει; ἀφίεις, ἀφίει; ξυνίεις, ξυνίει. De his nunc quidem nemo dubitat, nemo obloquitur.

Etiam de imperativi forma τίθει, ἵει, ἀφίει, ξυνίει, nulla est controversia. Etiam in verbo δίδωμι constat ἐδίδων, ἐδίδως, ἐδίδω formas esse in Graeculorum cerebris natas, namque Graecos summa constantia dixisse: ἐδίδουν, ἐδίδους, ἐδίδου, et in imperativo δίδου. Eodem modo Veteres constanter dixerunt τιθεῖς, προστιθεῖς, διατιθεῖς, ἐπιτιθεῖς cet. et ἱεῖς, ἀφιεῖς, ἀνιεῖς, ξυνιεῖς, caeteraque. Sequiorum temporum magistri ac scribae, qui didicerant, ut nos omnes olim, τίθημι, τίθης, τίθησιν; et ἵημι, ἵης, ἵησι, Graeca esse, si quando in veterem formam ΤΙΘΕΙϹ et ΙΕΙϹ incidissent, corrigebant scilicet τίθης et ἵης, ξυνίης cett. Factum est, ut de ea re Brunckius verum videret (ad Sophocl. Oed. Tyr. vs. 628), Porsonus contra vehementer falleretur (ad Eurip. Orest. vs. 141): nisi quod Brunckius formas Epicas et Atticas commiscuit, qui communis illorum temporum erat error. Memini me mendum eiusmodi evidentia prope dixerim mathematica sustulisse e Castorionis Solensis versiculo apud Athenaeum p. 454. F:

μωσοπόλε θὴρ κηρόχυτον ὃς μείλιγμ' ἵης.

nam quia poëta dipodias omnes ἐνδεκαγραμμάτους laboriose fecerat, et una littera iusto numero deest, patet eum μείλιγμ' ἱεῖς scripsisse, non ἵης. In Eupolidis versiculo trochaico dimetro catalectico, de quo in *Var. Lect.* p. 220. diximus, editur:

καὶ πείθεις ἄνω σκέλη,

pro καὶ τιθεῖς, et sic passim vetustorum Codicum scripturae antiquas formas aut illaesas servant aut verae formae certa vestigia impressa retinent. Pauca haec exempla in *Sophista* animadverte. Pag. 238. E. editur: ξυνίης τι; sed Bodleianus ξυνιεῖς optime servavit, et iterum p. 243. B: πρὸς θεῶν, ξυνίης ὅ τι λέγουσιν; rectissime idem liber ξυνιεῖς exhibet. Nostro loco ΤΙΘΕΙϹ certissimam fidem habet: scribae participium esse rati abstinuere manus: tu si indicativo opus esse clare perspicis, scito te formae antiquae intemeratum exemplum tenere. Itaque hoc tenebimus τίθημι, τίθησιν et ἐτίθην proba esse: in caeteris τιθεῖς, ἐτίθεις, ἐτίθει et imperativum τίθει constanter usurpari, ut ξυνιεῖς similiaque: quae in libris occurrunt τιθείς, τίθεις, ξυνίεις leves esse errores, τίθης et ξυνίης ex interpolatione esse profecta, et ad hanc rationem et

reliquos scriptores Atticos et Platonem ubique emaculari oportere.

Inconsulto retinuit Stallbaumius formas barbaras *μισθαρνευτικόν* et *μισθαρνευτικοῦ* p. 222. D. et E. nam *μισθαρνεύω*, quod Lobeckius sibi in spuria quadam Hippocratis Epistola legisse videbatur, neque Graecum est neque illic legitur, sed Ionicum *μισθαρνεῦντες*. Revoca igitur *μισθαρνητικόν* et *μισθαρνητικοῦ*, et etiam in his sublestam vetustorum librorum fidem observa.

Iterum male deseruit Stallbaumius Heindorfium p. 223. E. certum vitium certa medicina tollentem in his: *ὅσοις τὸ σῶμα τρέφεται καὶ κέχρηται*, imo vero *καὶ χρῆται*, ut ille optime emendavit plaudentibus omnibus praeter Stallbaumium, cuius errorem vix operae pretium est refutare. Χρῆσθαι et *κεχρῆσθαι* non magis inter se confundi possunt quam *uti* et *usum esse*, et eo sensu sexcenties recurrunt apud omnes. Stallbaumius Buttmanni nescio quam opinionem probat *κεχρῆσθαι raro* temporis perfecti significationem habere, multoque saepius significare *semper uti* ideoque *habere*. Deinde affert locos ubi *κεχρῆσθαι* notet *indigere*; unde sequitur idem verbum poni pro *habere* et *non habere*. Sic igitur de Stallbaumio dici possit *φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῇσι*, pro *fugit eum ratio*. Praeterea laudat e Xenophonte locum (Memor. II. 6. 7), ubi legitur: *ὃν ἂν τοῖς πρόσθεν (ἵπποις) ὁρῶ καλῶς κεχρημένον τοῦτον καὶ ἄλλοις οἶμαι καλῶς χρῆσθαι*, ubi *χρήσεσθαι* unice verum est: »quem antea equis recte *usum esse* video, eum et aliis posthac arbitror recte *usurum*." Substitue in his *uti* pro *usum esse* et *usurum* et absurda erit oratio. Quoniam ΚΑΙ et ΚΕ perpetuo confunduntur, factum est ut *καὶ χρῆσθαι* et *κεχρῆσθαι* saepissime permisceantur et per dittographiam *καὶ κεχρῆσθαι* scribatur multis locis pro *καὶ χρῆσθαι*.

Turpe vitium obsidet Platonis perelegantem locum p. 226. A: *ποικίλον τοῦτο τὸ θηρίον (ὁ σοφιστής) καὶ τὸ λεγόμενον οὐ τῇ ἑτέρᾳ ληπτέον*, cui Theaetetus scite respondet: *οὐκοῦν ἀμφοῖν χρή*. Plurimorum imitatione celebratus locus est, quos quum pererudite docti homines conquirerent et emendarent, mirabili casu factum est ut Platonem ipsum, *τὸν πατέρα τοῦ λόγου*, inemendatum relinquerent. Lege mihi eruditam Wytten-

bachii annotationem ad Eunapium p. 58, et qui illic indicantur Kuhnius in Indice Aeliani v. ἕτερος et Kusterus ad Suidam v. Ἐκκείμεθα, et optime hanc causam iudicabis. Plato ipse sic scripserat: οὐ θατέρᾳ ληπτόν, quod duobus modis scribae vitiarunt, qui Atticum θατέρᾳ in τῇ ἑτέρᾳ resolverunt et ληπτόν contra dicti sententiam in ληπτέον deformarunt. Qui facile elabitur et multo labore capitur lepide dicebatur *non altera manu posse capi*, unde scite Theaetetus reponit: *itaque ambabus eum capere oportet*. Manifestum est ληπτόν non ληπτέον requiri, et notum est -τόν et -τέον crebro inter se permutari. Quod apud Hesychium legitur: Ληπτέος: ἐπὶ τῶν μὴ εὐαλώτων ἐλέγετο, et mendosum et mutilum esse eruditi viderunt, namque interpretatur proverbium: (Οὐ θατέρᾳ) ληπτός. Idem absurdo errore recepit: Ληκτός: κατάληπτος. Recte suo loco dederat Ἄληπτος: ἀκατάληπτος. Qui hunc flosculum e Platone decerpserunt emendatam scripturam secuti sunt, quam aut intactam ipsi servarunt, aut a Criticis recuperarunt depravatam in θήρᾳ ληπτόν, θάτερα ληπτούς, θατεραλήπτους, οὐδ' ἕτερα ληπτοί, et sim. Haec igitur omnia docti Critici diligenter emacularunt, sed Platonem ipsum, ex quo uno omnia haec fluxerunt, nescio quomodo emendare supersederunt.

Non uno vitio laborat locus p. 228. C: τί δέ, ὅσα κινήσεως μετασχόντα καὶ σκοπόν τινα θέμενα πειρώμενα τούτου τυγχάνειν καθ' ἑκάστην ὁρμὴν παράφορα αὐτοῦ γίγνεται καὶ ἀποτυγχάνει, πότερον αὐτὰ φήσομεν κτἑ. Quod in Bodleiano est γίγνηται et ἀποτυγχάνῃ indicio est non OCA sed OCA̅ in antiquo libro fuisse, id est ὅσ' ἂν — γίγνηται καὶ ἀποτυγχάνῃ. Gravioris mendi suspicio subnascitur ubi videmus πειρώμενα in Bodleiano omissum esse quod equidem non tantum non revocaverim, sed etiam duo verba quae sequuntur induxerim. Interpolationem sapiunt et frigidissime adduntur tria verba πειρώμενα τούτου τυγχάνειν, quae prorsus supervacanea venustatem loci minuunt. Καθ' ἑκάστην ὁρμήν enim significat ὁσάκις αὐτοῦ τυγχάνειν πειρᾶται. Mox scribe ὑπ' ἀμετρίας pro ὑπὸ ἀμετρίας, quales hiatus omnes sedulo e Platone et Atticis undique sunt expellendi.

Stallbaumius, qui solet magistrorum additamentis aliquem

colorem quaerere, audacior repente factus p. 229. A. glossema sibi reperisse videtur idque statim ὀβελίζει et expungi iubet, nunc quidem librorum omnium fideliter conspirantium unanimem consensum nihil reveritus. Videamus quid rei sit. Verba Platonis haec sunt: περὶ μὲν ὕβριν καὶ ἀδικίαν καὶ δειλίαν ἡ κολαστικὴ πέφυκε τεχνῶν μάλιστα δὴ πασῶν προσήκουσα δίκη. Stallbaumio iudice: »*pertinet* δίκη *ad* ἡ κολαστική." quo semel sumto facili opera demonstrat quam sit hoc absurdum: itaque molestum δίκη utpote »ex glossemate ortum" expungendum esse censet. Non iuvat multis viri doctissimi et diligentissimi errorem redarguere. Satius erit veram scripturam quaerere et expellere vitium, quod eum in fraudem impulit. Δίκη vitiosum est, vel potius antiquum ΔΙΚΗ a Graeculis male lectum est. Quomodo hoc fieri potuit, inquies, ut ΔΙΚΗ male legeretur? Facillime: est enim ΔΙΚΗ aut *nominativus* aut *dativus*, quoniam I adscriptum in libris etiam vetustissimis aut semper omittitur aut saepissime. Ut uno exemplo utar, ΧΡΗ aut *oportet* significat aut *uteris* (χρή aut χρῇ), et multa sunt similia, ut in Sophista p. 237. C. in Bodleiano est ἀλλησπου δὴ δέοι pro ἀλλ' εἰ σπουδῇ δέοι. Iam intelligis quid mihi Plato scripsisse videatur, nempe: ἡ κολαστικὴ — τεχνῶν μάλιστα δὴ πασῶν προσήκουσα Δίκῃ, quod neque interpretatione indiget neque commendatione. Remove Δίκῃ et τεχνῶν μάλιστα δὴ πασῶν προσήκουσα verba sensu vacua erunt et absurde addita. Nemo in Δίκῃ requiret articulum, qui promiscuo usu aut additur aut omittitur, ut in libro de Legg. VI. p. 777. D: ὁ φύσει σέβων τὴν δίκην, et X. p. 887. D: δίκην τιμῶντες διαφερόντως ἀνθρώπων. Caeterum quam vere dicatur ἡ κολαστική una omnium artium maxime Δίκῃ προσήκειν fugiet, ut opinor, neminem.

Male abundat copula p. 231. D: τὸ πρῶτον εὑρέθη (ὁ σοφιστής) νέων [καὶ] πλουσίων ἔμμισθος θηρευτής. Unum et idem genus est, quos saepe Plato νέους πλουσίους et alibi et in hoc ipso dialogo appellat.

Iterum importuna vocula eximenda est p. 232. C: ξύνισμεν ὡς αὐτοί τε ἀντειπεῖν δεινοὶ τούς τε ἄλλους [ὅτι] ποιοῦσιν ἅπερ αὐτοὶ δυνατούς.

Plane assentior Heindorfio p. 237. A. ubi in libris est: οὐ

γὰρ μήποτε τοῦτ᾿ οὐδαμῇ, φησὶν, εἶναι μὴ ὄντα, elicienti ex his versum Parmenideum:

οὐ γὰρ μήποτε τοῦτο δαῇς εἶναι μὴ ἐόντα.

et mox recipiendum censeo διζήσιος pro διζήμενος in altero hexametro:

ἀλλὰ σὺ τῆσδ᾿ ἀφ᾿ ὁδοῦ διζήσιος εἶργε νόημα.

Titubant indocti scribae in antiquis formis Ionicis ΔΑΗΙC et ΔΙΖΗCΙΟC, quibus sibi notiora supponunt. Duos esse hos hexametros Parmenideos uno tenore continuatos perspicuum est ex altero Sophistae loco p. 258. D. ubi recte διζήσιος scriptum est, sed iterum ΤΟΥΤΟΔΑΗΙC in τοῦτ᾿ οὐδαμῇ abiit.

Quod dicit Plato p. 238. A: Μήπω μέγ᾿ εἴπῃς, a Sophocle sumsisse videtur, cuius celebratus est versiculus:

μή-πω μέγ᾿ εἴπῃς πρὶν τελευτήσαντ᾿ ἴδῃς.

Quam notus ille versiculus fuerit ostendit Eumenis iocus fratri Attalo »*uxoris petendae praematuram festinationem obiicientis*" Liv. 42, 16. Insusurravit enim ei in aurem:

μὴ σπεῦδε γῆμαι πρὶν τελευτήσαντ᾿ ἴδῃς.

vide Nauckhium in Tragicorum Graecorum Fragm. p. 220.

Venio nunc ad locum misere interpolatum p. 239. E: interrogatus Theaetetus: τί ποτε τὸ παράπαν εἴδωλον λέγομεν, responderat: τά τε ἐν τοῖς ὕδασι καὶ κατόπτροις — καὶ τὰ γεγραμμένα καὶ τὰ ἐντετυπωμένα, caeteraque huiuscemodi. Cui hospes: φανερὸς εἶ, inquit, σοφιστὴν οὐχ ἑορακώς, mirantique cur ita dicat addit: δόξει σοι μύειν ἢ παντάπασιν οὐκ ἔχειν ὄμματα. Πῶς; quaerit. deinde ea dicit, quae nunc miserrimum in modum sic interpolata sunt in libris omnibus: τὴν ἀπόκρισιν ὅταν οὕτως αὐτῷ διδῷς [ἐὰν ἐν κατόπτροις ἢ πλάσμασι λέγῃς τι] καταγελάσεταί σου τῶν λόγων [ὅταν ὡς βλέποντι λέγῃς αὐτῷ] προσποιούμενος οὔτε κάτοπτρα οὔτε ὕδατα γιγνώσκειν οὔτε τὸ παράπαν ὄψιν. In his loquuntur alternis Plato et sequioris aetatis Graeculus, quorum nunc in unum commista oratio monstrum peperit nullis interpretibus umquam procurandum. Docti homines in nonnullis offendunt et haerent, sed utcumque se expediunt. Heindorfius probe sensit ἐὰν ferri non posse pro ὅταν positum, sensit ἐν κατόπτροις recte dici, ἐν πλάσμασι pro πεπλασμένα non item, sensit ὅταν

ὡς βλέποντι λέγῃς αὐτῷ non esse suo loco collocatum, sed ut est in paucis cautus et circumspectus et formidolosus vulgatae acquiescit. Non offendit eum ὅταν ὡς βλέποντι λέγῃς αὐτῷ, quod ita dicitur quasi etiam *alio modo* idem ei dici potuisset, nempe ὅταν ὡς τυφλῷ ὄντι αὐτῷ λέγῃς, quod nemini sano in mentem venire potuit umquam: veluti si quis diceret ὅταν τῷ σώματι λέγῃς αὐτῷ, quasi *alia parte corporis* idem potuisset dicere. Stallbaumius ἐάν expunxit et caetera sic sat bene habere putavit quod nemo probabit. Expungamus utrumque scioli additamentum [ἐὰν ἐν κατόπτροις ἢ πλάσμασι λέγῃς τι], et [ὅταν ὡς βλέποντι λέγῃς αὐτῷ], ac senties id quod superest et sanum esse et integrum. Habent haec in se ipsa omnes numeros veritatis, itaque ἐπειδὴ ὡς βλέπουσι ταῦτα γράφω verbum non amplius addo.

Non sum emendando illi loco qui legitur p. 241. D: φαίνεται τὸ τοιοῦτον διαμαχητέον ἐν τοῖς λόγοις. Suspicor compluscula intercidisse et locum esse insanabilem. διαμαχητέον, quod prorsus ab ea re, qua de agitur, abhorret, nihili Graeculus de suo inseruit. In Bodleiano non est eius vola aut vestigium. Nihil superest nisi ut a loci conclamati et depositi interpretatione abstineamus.

Revoca antiquam loquendi consuetudinem p. 243. B: ὅτε μὲν ἦν νεώτερος — ἀκριβῶς ᾤμην ξυνιέναι, imo vero: ὅτε μὲν ἦ νεώτερος. Constat disertis grammaticorum testimoniis Platonem forma ἦ pro ἦν usum esse, indocti scribae ΗΝΕΩΤΕΡΟΣ in ἦν νεώτερος de more depravarunt. In talibus potissimum apparet quae sit librorum fides et qualis sit quisque fidei librorum iudex. Plato ubique scripserat ἦ, παρῆ, ξυνῆ, etiam ante vocalem, quemadmodum in plusquamperfectis usurpaverat formas exeuntes in -η, -ης et ει, contractas ex -εα, -εας et -εε; in tertia persona ante vocalem -ειν constanter dederat; etiam in imperfectis ᾖα, ἀπῇα, cet. si vocalis sequebatur, ἀπῄειν, παρῄειν cet. posuerat sine ulla varietate, quemadmodum et ᾖμεν, ᾖτε et ᾖσαν ubique dixerat. Omnes Attici olim summa constantia non aliis formis quam his ipsis usi fuerunt: id quod praeter analogiam et Veterum diserta testimonia etiam librorum vetustissimorum scripturae luculenter demonstrant. Qui olim λέξεις Πλάτωνος collegerunt et interpretati sunt cru-

diti Grammatici omnia haec extra omnem dubitationem posuerunt. Unius ex his testimonio utar. Grammaticus adhuc incertus (cuius mihi nomen reperisse videor, ut infra demonstrare conabor) qui λέξιν Πλάτωνος pereruditam condidit, in qua orationis Platonicae rationem et usum diligenter exposuit, a Photio totus in suam farraginem receptus est et sic ad nos pervenit. Duos ex eo locos hos mihi expende: Ἦ: χωρὶς τοῦ ν ἦ περισπωμένως ἀντὶ τοῦ ἔα, ἤμην. καὶ παρῆ ἀντὶ τοῦ παρήμην. περὶ ψυχῆς· καὶ αὐτὸς οὐκ ἦ μυθολογικός. Interpretatur Platonicum ἦ apposito vetusto Homerico ἔα, unde natum est, et sequiorum vitiosa forma ἤμην. Ut in λέξει Πλάτωνος apponit tantum nomen Dialogi: περὶ ψυχῆς. Locus legitur in Phaedone p. 61. B, ubi Stallbaumius edidit οὐκ ἦν μυθολογικός. De plusquamperfecti formis in eadem λέξει haec annotata sunt: v. Ἤιδη: ἀντὶ τοῦ ᾔδειν. Εὐθύδημος· καὶ τῶν δὴ περὶ ψυχῆς· ἀλλὰ σχεδὸν μὲν τι ᾔδη ὁ Κρίτων, quae mutila et corrupta sunt. Laudaverat grammaticus locum ex Euthydemo ubi ᾔδη legebatur: duo insunt p. 271. C: ἔγωγε οὐκ ᾔδη προτοῦ κτέ. et p. 302. A: κἀγὼ ᾔδη γὰρ ὅτι ἐξ αὐτῶν καλόν τι ἀνακύψοι, quem locum manifestum est ex scripturae reliquiis a magistro descriptum fuisse. Nempe καὶ τῶν δή natum est ex ΚΑΓΩΗΔΗ (γὰρ ὅτι κτέ). Deinde alterum locum e Phaedone (pag. 63. E.) addiderat sic: περὶ ψυχῆς· ἀλλὰ σχεδὸν μέν τι ᾔδη, ἔφη ὁ Κρίτων. Praeterea nobile exstat Panaetii in hanc rem testimonium, de quo dixi in *Nov. Lectt.* p. 213. Ἀττικοὶ τοὺς ὑπερσυντελικοὺς ἐν τῷ η μόνῳ περατοῦσιν ᾔδη λέγοντες καὶ ἐνενοήκη καὶ ἐπεποιήκη καὶ οὕτω φησὶ Παναίτιος ἔχειν τὰς γραφὰς παρὰ Πλάτωνι. quod testimonium egregie confirmatur annotatione, quam ex eadem λέξει Πλάτωνος Photius v. Ἑωράκη descripsit: Ἑωράκη τὸ πρῶτον πρόσωπον, ὡς ἐπεπόνθη καὶ ἐπεποιήκη καὶ ᾔδη (ἀντὶ τοῦ) ᾔδειν. Πλάτων τοῖς τοιούτοις χρῆται σχηματισμοῖς. Grammaticus ἑωράκη sumsit e libro I. de Rep. p. 328. C: διὰ χρόνου γὰρ ἑωράκη αὐτόν, in cuius loci vicinia ἐπεπόνθη occurrit pag. 329. B: ἐγὼ τὰ αὐτὰ ταῦτα ἐπεπόνθη, similiaque passim in Parisino et Bodleiano aetatem tulerunt. Itaque iam vivo Panaetio de ea re dubitatio quaedam et controversia fuit, et quemadmodum alibi ostendimus in libris Hippocratis for-

mas veteres Ionicas ab Editoribus antiquis in vulgares fuisse refictas, sic in Platonis scriptis veteres formae Atticae ad recentiorem scribendi consuetudinem accommodatae sunt. Quod ubi semel luculenter constiterit, simul constat quantum fidei tribuendum sit in tali re Codicibus paulo ante saeculum nonum exaratis. Ad Phaedonis locum Stallbaumius annotavit servata lectione ᾔδειν: »*Photius — exhibet formam Atticam ᾔδη. sed codices omnes ᾔδειν.*" Sed, o bone, non Photius exhibet ᾔδη, sed perantiquus auctor τῆς Πλάτωνος λέξεως, sed Panaetius aliquanto etiam antiquior testis diserte docet in Codicibus Platonis eam formam in -η, non in -ειν exire. Si »*Codices omnes*," qui nunc exstant et prae illorum aetate recentissimi sunt, in ᾔδειν conspirant, apparet eos *omnes* vitiatos interpolatosque esse. Platonis ipsius manum quaerimus, non opiniones eorum qui tredecim post Platonis mortem saeculis mendosos hos libros exararunt. Libri optimi olim *ubique* formas Atticas solas exhibebant, nunc libri omnium deterrimi et pessimi easdem formas omnes *ubique* habent ex interpolatione refictas. Caeteri omnes, qui inter optimos et pessimos medium locum tenent, modo formas genuinas retinent modo interpolatas scripturas praebent, et ita quidem ut quo sit quisque liber vetustior et fide dignior eo saepius eas formas fideliter servaverit, quibus Platonem usum esse idonei testes memoriae prodiderunt. Ecquid igitur a sana ratione est alienius, et ecqua potest esse insignior ἀκρισία quam in ea re librorum omne genus testimonia numerare et ubi plures tamquam pulli in Romanorum auspiciis addixerint, formas sinceras admittere, ubi autem »*aut exigua aut nulla sit librorum auctoritas*" deserere et repudiare id quod solum probum esse et genuinum satis aliunde constet. Tamen id homines eruditos video facientes. Veteres ἦ dicebant pro ἦν: Tragici omnes et Comici non aliter quam sic dixerant: eruditi magistri unanimi consensu illas formas solas comprobant, tamen ubi libri non addicunt, Critici non audent ab iis latum unguem discedere. Schneiderus in praefatione ad Platonis Rempublicam p. 44 sqq. multos locos collegit ubi ἦ Codicum nostrorum testimonio confirmatur, at idem alios locos »*ubi Codices auctoritatem sufficientem non praebent*" nil audet mutare et

vitiosum ἦν retinendum esse arbitratur. Equidem, qui Platonis manum non tantum ex Codicibus mendosis et interpolatis constituendam esse arbitror multoque minus ex singulis in quoque loco Codicum scripturis, Atticum ἦ etiam invitissimis libris ubique revocandum esse censeo, etiam in compositis παρῆ et ξυνῆ. Critico extorqueri posse non debet esse in talibus certam ac perpetuam analogiam quam ubi semel repertam firmiter undique documentis testimoniisque stabiliverit, futilium librariorum inconstantiam et levitatem et sciolorum interpolationes certo iudicio contemnat. Semper erunt infirmiores qui illam rationem neque capiant neque probent, sed meticulosi fidem librorum implorent et latum unguem a lectionibus tralaticiis non audeant discedere. Etiam hodie vetus doctorum discidium perdurat, καὶ οἱ μὲν Ἀριϛάρχειοί ἐσμεν, οἱ δὲ Κρατήτειοι. Sunt qui τὴν ἀναλογίαν sequantur et amplectantur; aliis ἡ ἀνωμαλία praeplacet quam omnibus modis tuentur, fovent aut excusant et »*ferendam esse*" clamant. Non tantum Platoni ubique ἦ reddendum est, sed Tragicis quoque omnibus et Aristophani caeterisque omnibus poëtis τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας, praeterquam si vocalis sequitur. Plato etiam sequente vocali ἦ retinuit, ut libri demonstrant iis locis, quibus non sunt interpolati: vide Schneiderum in Praefat. l. l. qui quam inconsiderate librorum, qui nobis nunc soli supersunt, auctoritatem sequatur declarat locus in libro I. de Rep. p. 328. C. ubi edidit: εἰ μὲν γὰρ ἐγὼ ἔτι ἐν δυνάμει ἦν τοῦ ῥᾳδίως πορεύεσθαι πρὸς τὸ ἄϛυ, οὐδὲν ἄν σε ἔδει δεῦρο ἰέναι. Non ausus est ἦ recipere, quoniam vix unus est liber Venetus, in quo ἦ legatur, caeteri omnes in ἦν fideliter conspirant. Melioribus libris usus est Porphyrius, qui quum de forma μονογραμμάτῳ veterum Atticorum ad Homerum disputaret (in Scholiis ad Iliadem E. 533. et ad Odysseam Θ. 186.) quatuor testimoniis utitur, uno Cratini: παρὰ Κρατίνῳ ἐν Πυτίνῳ·

γυνὴ δ' ἐκείνου πρότερον ἦ, νῦν δ' οὐκέτι.

duobus Sophocleis: καὶ παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ ἐν τῇ Νιόβῃ·

ἦ γὰρ φίλη 'γὼ τῶνδε τοῦ προφερτέρου.

καὶ ἐν Οἰδίποδι τῷ ἐπὶ Κολωνῷ·

ἦ δοῦλος οὐκ ὠνητὸς ἀλλ' οἴκοι τραφείς.

quibus denique addit hunc ipsum Platonis locum, quo de agimus, *καὶ παρὰ Πλάτωνι τῷ φιλοσόφῳ· οὐ γὰρ ἐγὼ ἐν δυνάμει ἦν τοῦ ῥᾳδίως.* Apparet Porphyrium scripsisse: *εἰ γὰρ ἐγὼ ἐν δυνάμει ἦ τοῦ ῥᾳδίως (πορεύεσθαι πρὸς τὸ ἄστυ).* Stolidi scribae in Cratini loco dederunt: *ἦν νῦν δ' οὐκέτι*, et in Sophocleo *ἦν δοῦλος*: vides eos nihil cogitare neque intelligere quid scribant. In Codice unico Sophocleo scriptum est mendose in Oedip. Coloneo vs. 1123. *ἦν δοῦλος.* Hos tu homunciones, si lubet, sequere: equidem Porphyrium sequor. Schneiderus quoque »*si certo constaret scholii auctorem esse Porphyrium*" Codicem Venetum »*sequi minus dubitasset*," quasi vero absque Porphyrio fuisset aliqua iusta dubitatio esse potuisset. Eodem iure *ᾔδη*, *ἑωράκη*, *ἐπεπόνθη*, *ἀπωλώλη*, similiaque omnia Platoni ubique reddemus, et in tertia persona -*ειν* ante vocalem. Diximus de ea re aliquid in *Nov. Lectt.* p. 217, et plura de genere hoc ad alium Platonis locum annotare in animo est.

Quod continuo apud Platonem sequitur duobus aliis scripturae mendis infectum est: *ὅτε μὲν ἦ νεώτερος τοῦτό τε τὸ νῦν ἀπορούμενον, ὁπότε τις εἴποι, τὸ μὴ ὄν, ἀκριβῶς ᾤμην ξυνιέναι, νῦν δὲ ὁρᾷς ἵν ἐσμὲν αὐτοῦ πέρι τῆς ἀπορίας.* Primum inepte abundat *τε* in verbis *τοῦτο* [*τε*] *τὸ νῦν ἀπορούμενον*, sed quum Bodleianus exhibeat *τοῦτό τε νῦν* facili negotio emendatur *τοῦτο τὸ νῦν ἀπορούμενον.* Saepe ΤΕ et ΤΟ locum inter se mutant. Deinde induxerim frigidum interpretamentum *τὸ μὴ ὄν*, quod et prorsus est supervacuum et in aliena sede collocatum, namque moleste disiungit *τοῦτο τὸ ἀπορούμενον* — *ξυνιέναι*, quae arcte coniungenda esse vides. Non potest enim verbum *εἴποι* illum accusativum regere. Commode igitur *ὁπότε τις εἴποι* interponitur, sed inutilis et inepta epexegesis illo certe loco inseri non potuit.

Superest tertium mendum in verbis: *ὁρᾷς ἵν' ἐσμὲν — τῆς ἀπορίας.* Expuncto articulo scribendum est: *ἵν' ἐσμὲν ἀπορίας*, quod a Platone dictum est ut Sophocles dixit in Aiace vs. 386: *οὐχ ὁρᾷς ἵν' εἶ κακοῦ*, et Herodotus I. 213: *ἔμαθε ἵνα ἦν κακοῦ*, et Euripides in Ione vs. 1271: *ἵν' εἶ τύχης*, multique alii similia multa dixerunt. Non admittunt haec articulum, et longe alia res est quum dicitur *ἵνα — τῆς χώρας*, *ἵνα —*

τῆς πόλεως, ut facile intelligitur: haec enim definita sunt, illa non item.

Remove p. 244. B. Macedonicam imperativi formam ἀποκρινέσθωσαν et Platoni redde suam ἀποκρινέσθων.

In Parmenidis versibus editur p. 244. E:

τὸ γὰρ οὔτε τι μεῖζον
οὔτε τι βαιότερον πελέναι χρεών ἐςι τῇ ἢ τῇ.

sed barbarum est πελέναι, ut opinor. Lingua Epica habet infinitivos in -έμεν et -έμεναι exeuntes, ut ἀκουέμεν et ἀκουέμεναι, sed forma in -έναι, qualis esset ἀκουέναι, mera est barbaries. Duplex est emendandi via: aut enim πελέμεν emendandum est aut τελέθειν, quod quia aliquanto est usitatius alteri formae praetulerim.

In Theaeteto p. 180. E. legitur alius versus Parmenidis, quo τελέθειν confirmatur. Legitur illic: ἄλλοι αὖ τἀναντία τούτοις ἀπεφήναντο οἷον ἀκίνητον τελέθειν τῷ πάντ' ὄνομ' εἶναι, ubi Heindorfius ex Simplicio affert Parmenidis hexametrum:

οὖλον ἀκίνητόν τ' ἔμεναι ῷ πάντ' ὄνομ' ἐςίν.

et probat Buttmanni correctionem τελέθειν pro τ' ἔμεναι. Equidem sic correxerim:

οὖλον ἀκίνητον τελέθειν τῷ πᾶν ὄνομ' εἶναι.

Ut in illo loco τελέθειν abiit in barbarum πελέναι, sic hoc loco in τ' ἔμεναι. Eadem opera liberemus lectione barbara proverbium vetus apud Strabonem IX. p. 408. Casaub.

εἰς Σκῶλον μήτ' αὐτὸς ἴναι μήτ' ἄλλῳ ἕπεσθαι.

faex Graecorum dicebat ἴναι multum indignante Phrynicho. Emenda:

εἰς Σκῶλον μήτ' αὐτὸς ἴμεν μήτ' ἄλλῳ ἕπεσθαι.

Pag. 245. D. in verbis ἄλλα μύρια ἀπεράντους ἀπορίας ἕκαςον εἰληφὸς φανεῖται, reiicit Stallbaumius Heindorfii emendationem ἄλλας μυρίας in uno tantum Codice repertum. Non est ulla dubitatio quin ἄλλας μυρίας correctori debeatur, sed corrector ille, quisquis fuit, rectum vidit et Platonis manum ex ingenio optime restituit. Simillimum mendum obsidet locum vicinum p. 245. E: τοὺς — διακριβολογουμένους — πάνυ μὲν οὐ διεληλύθαμεν, ὅμως δὲ ἱκανῶς ἐχέτω. Luce clarius est Platonem dixisse: »quamquam non *omnes* enumeravimus, tamen satis esto." Itaque πάντας μὲν οὐ pro πάνυ μὲν οὐ

verum est, idque nunc ex Eusebio revocatum. Sed mutatione opus non esse Stallbaumius existimat, namque ἄλλα μυρία neutro genere recte dici idque apparere e versiculo Aristophanis in Ranis vs. 90. quem Bernhardyus comparaverit:

τραγῳδίας ποιοῦντα πλεῖν ἢ μ ύ ρ ι α.

Profecto si τραγῳδίας μύρια concoquere quis poterit pro μυρίας, non facile eum quidquam offendet. Sed salva res est: fugit enim virum acutissimum ratio: πλεῖν ἢ μύρια non refertur ad τραγῳδίας, sed ad praecedens μειρακύλλια:

οὔκουν ἕτερ' ἔστ' ἐνταῦθα μειρακύλλια
τραγῳδίας ποιοῦντα πλεῖν ἢ μύρια,
Εὐριπίδου πλεῖν ἢ σταδίῳ λαλίςερα.

Neque minus fallitur vir optimus ubi confert locum e Menexeno p. 235. B. καί μοι αὕτη ἡ σεμνότης παραμένει ἡμέρας π λ ε ί ω ἢ τρεῖς, quae verba sana esse putat. Non saniora sunt his Latinis: »dies *plura* quam tres." Emenda π λ ε ῖ ν ἢ τρεῖς. Solet Atticum ΠΛΕΙΝ corrumpi in πλέον, πλεῖον et πλείω, ut alibi diligenter ostendimus. Quae ad eundem locum apposuit Stallbaumius aut aliena sunt aut corrupta. Diodori Siculi testimonio non utimur, etiam incorrupto. Ἔλαττον dici et πλέον sive πλεῖν nulla est controversia, sed si Attice dicitur γέγονα οὐκ ἔλαττον ἢ τριάκοντ' ἔτη, vel πλεῖν ἢ τριάκονθ' ἡμέρας τοῦ μηνὸς ἑκάςου, quid, quaeso, facit ad locum nostrum? Nihil prorsus. Neque miramur dici πλείω δεδιέναι, ἐλάττω ἐπιδημῆσαι, πλείω λυπεῖσθαι: ubi enim πολλά habet locum, ibidem et πλείω et πλεῖςα. Nemo nescit rectissime et saepissime dici πολλά et ὀλίγα χαίρειν et λυπεῖσθαι, et ἐπιδημεῖν, aliaque sexcenta huiusmodi. Sed quomodo ex illis colliges recte dici ἡμέραι πλείω, ἀπορίαι μύρια, similiaque alia foedissima? Num tu putas ἡμέραι πολλά, aut πολλὰ τραγῳδίαι, aut πολλὰ ἀπορίαι non esse absurda? Nihilo minus absurda sunt μύρια ἀπορίαι et ἡμέραι πλείω.

Non est Graecum quod p. 253 C. legitur: τίν' οὖν προσέροῦμεν, ὦ Θεαίτητε, ταύτην; requiritur enim τί οὖν pro τίν' οὖν, ut perpetuo omnium usu satis constat. *Quo nomine appellas?* Graece dicitur τί καλεῖς; τί ὀνομάζεις; et τί προσαγορεύεις; ut in libro IV. de Rep. 428 D: τί τὴν πόλιν προσαγορεύεις; et alibi passim. Reddenda est eadem loquendi forma Aristophani

in Nubibus vs. 847. ubi Strepsiades filio gallum gallinaceum ostentans ex eo quaerit:

φέρ' ἴδω, σὺ τοῦτον τί ὀ ν ο μ ά ζ ε ι ς; εἰπέ μοι.
— ἀλεκτρυόνα.

nunc sine sensu editur: σὺ τουτονὶ τ ί ν ο μ ί ζ ε ι ς;

Articulum necessarium excidisse video p. 254 C: ἵνα τό τε ὂν καὶ μὴ ὂν εἰ μὴ πάσῃ σαφηνείᾳ δυνάμεθα λαβεῖν, ἀλλ' οὖν λόγου γε ἐνδεεῖς μηδὲν γιγνώμεθα περὶ α ὐ τ ῶ ν. Rescribendum est τό τε ὂν καὶ (τὸ) μὴ ὄν, ut *duae* res diversae esse intelligantur. Semper in talibus articulus repetendus est, quem saepe negligenter a scribis omitti alias demonstrâvimus. Ex huius rei observatione emendandus est locus Aristophanis in Nubibus vs. 1190, ubi sic legitur:

ἐκεῖνος οὖν τὴν κλῆσιν εἰς δύ' ἡμέρας
ἔθηκεν, εἴς γε τὴν ἕνην τε καὶ νέαν.

mirer si illud γε concoquere possis. Emendandum est εἴς τε τὴν ἕνην καὶ τὴν νέαν, sic enim ex *uno* die, quem Attici τὴν ἕνην τε καὶ νέαν appellant, *duo* dies repente existunt, quod ille ioco demonstrare nititur. Scribae, qui in vicinis saepius vulgarem formam τὴν ἕνην τε καὶ νέαν legerant, idem pro τὴν ἕνην καὶ τὴν νέαν supposuerunt, quo facto ΤΕ praecedens in γε mutatum est.

In vicinia p. 254 D. ubi in libris omnibus est: ἐὰν ἄρα ἡμῖν πῃ π α ρ ε ι κ α σ θ ῇ — ἀθρόοις ἀπαλλάττειν, felicissima emendatione Platonis manum revocavit Boeckhius, nempe παρεικάθῃ. In talibus optime librorum Punica fides arguitur. Ante saeculum nonum nescientes Graeculi quid esset ΠΑΡΕΙΚΑΘΗΙ inserta litterula notum sibi vocabulum substituunt sententiae securi. Absurdum esse ἐὰν ἡμῖν παρεικασθῇ ἀθρόοις ἀπαλλάττειν non venit iis in mentem. Multos errores pepererunt antiqui Atticorum aoristi διωκαθεῖν, ἀμυναθεῖν, εἰκαθεῖν, ὑπεικαθεῖν, παρεικαθεῖν, ἀλκαθεῖν, σχεθεῖν, παρασχεθεῖν, cet. de quibus est verissima Elmsleii observatio ad Euripidis Medeam vs. 186. Per multa saecula tenuerat vetus error ΔΙΩΚΑΘΕΙΝ et sim. *praesentis* temporis formam Atticam esse pro διώκειν, ΑΜΥΝΑΘΕΙΝ pro ἀμύνειν, ceteraque ad eundem modum. Hunc errorem pepererunt et aluerunt grammatici veteres, quum ita scriberent: Hesychius Δ ι ω κ ά θ ε ι ν: διώκειν, et Ἀ μ υ ν ά θ ε ι ν:

ἀμύνειν, βοηθεῖν. Timaeus: Διωκάθειν: διώκειν ἐγκαλοῦντα ἢ τρέχοντα. Moeris: Διωκάθειν κοινὸν Δωριέων καὶ Ἰώνων. διώκειν Ἑλληνικῶς. Tandem verum vidit Elmsleius l. l. qui acutissime perspexit *aoristos* hos esse et διωκαθεῖν esse διῶξαι, ἀμυναθεῖν ἀμῦναι sive βοηθῆσαι, εἰκαθεῖν idem quod εἶξαι, et similiter in caeteris. Oblocuti nonnulli sunt, in his Stallbaumius ad Platonis Gorgiam p. 483 A. et ab illo laudatus Hermannus ad Sophoclis Oedip. Colon. vs. 1019. sed quod verum et evidens est evertere non potuerunt. Ἐδιώκαθες in Platonis Gorgia l. l. non minus *aoristus* est quam in Aristophanis Vespis vs. 1197.

κάπρον | ἐδιώκαθές ποτ' ἢ λαγὼν ἢ λαμπάδα
ἔδραμες.

Solus grammaticorum veterum Photius recte monet: Ἠμύναθον: ἤμυνα. Sic igitur εἴκω habebat aoristum εἴκαθον, ut ὑπείκω ὑπείκαθον, et παρείκω παρείκαθον. Neque est ulla dubitatio quin apud Hesychium pro Εἰκαθέσοιμεν: παραχωρήσωμεν corrigendum sit: Εἰκάθοιμεν: παραχωρήσαιμεν. Utraque forma εἰκαθεῖν et παρεικαθεῖν recurrit aliquoties apud Sophoclem. Plato praesens ὑπείκω et aoristum ὑπείκαθον composuit in Apologia Socratis p. 32 A: οὐδ' ἂν ἑνὶ ὑπεικάθοιμι —, μὴ ὑπείκων δὲ ἀπολοίμην, ubi videbis sequiores Graeculos in Codicibus deterioribus pro ὑπεικάθοιμι supposuisse ὑπείκοιμι. Similem fraudem docti homines commissam esse animadverterunt in Euthyphr. p. 15 D, in Gorgia p. 483 A, et in libro II. de Rep. p. 375 D. Confidenter homunciones imperiti formas sibi incognitas in vulgares sic refingunt ut *aoristis* praesentia substituant. Omnium, quos sciam, extremi Iulianus et aequales Platonis studiosi, Themistius et Libanius, horum aoristorum usum et notionem perspectam habuerunt. Disertum est Iuliani testimonium in Orat. VII. p. 234 A: μήτε σαυτοῦ μήτε ἐκείνων ταῖς ἐπιθυμίαις δουλεύων ὑπεικάθῃς, namque μή cum coniunctivo ὑπεικάθῃς coniunctum certo argumento est *aoristum* esse, non praesens. Faex Graecorum in forma vetere ΠΡΙΑCΘΑΙ turbare solet, ut in similibus omnibus κίχρασθαι, κρέμασθαι, πίμπλασθαι, ὀνίνασθαι, πίλνασθαι, πτάσθαι, διαπτάσθαι cett. dabant enim κιχρᾶσθαι, δια-

πτᾶσθαι, πριᾶσθαι, sim. Itaque quum apud Aristophanem legeretur:

ΜΗΠΡΙΗΙ, παῖ, δᾶδ', ἐπειδὴ Φῶς Σεληναίας καλόν.

in Nubibus vs. 604, pro μὴ πρίῃ, quod Ravennas servavit solus, supposuerunt πρίω, πρί' ὦ, πρίου, πρίε, quae turpissima vitia sunt. Μὴ πρίω soloecum est quia πρίασθαι apud Veteres est verbi ὠνεῖσθαι *aoristus.* Eodem argumento demonstratur σχεθεῖν, κατασχεθεῖν, παρασχεθεῖν aoristos esse, cuius rei unum exemplum ex Euripide proferam, ut verba poëtae vetere mendo liberem. In Euripidis fragmento apud Erotianum v. Σκεθροτέραν legitur:

Γυναῖκες, ὁρμήθητε, μηδ' ἀθυμίαν
σχέθῃ τις ὑμῶν.

sed quia et ratio et usus Graecitatis requirunt ut dicatur ἀθυμία ἔχει με, non ἔχω ἀθυμίαν, nullo negotio intelligimus poëtam dedisse μηδ' ἀ θ υ μ ί α σχέθῃ τιν' ὑμῶν.

Semel in Platone lectum παρεικάθῃ a Photio in aliqua Πλάτωνος λέξει repertum et in suam farraginem ita receptum est ut ipsa vetus glossa emendate scripta exstaret, sed interpretatio corrumperetur. Quod enim apud Photium legitur: Π α ρ-ε ι κ ά θ ῃ: παρέλθῃ, sine controversia ad Platonis locum, de quo dicimus, referendum est; sed quid sibi vult, quaeso, παρέλθῃ? Nihil minus παρεικαθεῖν significare potest quam παρελθεῖν. Verbum impersonale παρείκει μοι significat *conceditur mihi* aliquid, datur mihi alicuius rei copia aut facultas, et Plato scite et urbane ut de loco periculi pleno dixit: »*si qua nobis* contigerit *ut inde tuto et sine malo nos recipiamus.*" Quid igitur vetus magister pro παρεικάθῃ substituit? Credo, id fecit quod in tali re solent: aoristo *praesens* apposuit, ut in Δ ι ω κ α θ ε ῖ ν: διώκειν, 'Α μ υ ν α θ ε ῖ ν: ἀμύνειν. Itaque Π α ρ-ε ι κ ά θ ῃ: παρείκῃ commodissime dare potuit, et hoc si non verissimum est, certe vero est proximum.

Quod legitur p. 254 D. ἃ νῦν δὴ (νυνδὴ) διῇμεν proba et genuina forma est, quam vetusti Codices ubique prope sine ulla varietate integram servarunt, ut in Rep. I. p. 327 B: ἀπῇμεν πρὸς τὸ ἄστυ, et in fine Protagorae p. 362 A, et περιῇμεν in Protag. p. 311 A. (ubi Bodleianus περιήιμεν exhibet), et προσῇμεν in Protag. 316 B. Itaque in Phaedone

p. 59 D. optime Heindorfius reposuit εἰσῇμεν παρὰ τὸν Σωκράτη. Libri deteriores -ῄειμεν dare solent, sed satis constat Atticos omnes ἦμεν, ἦτε et ἦσαν cum omnibus compositis constanter usurpasse, quamobrem in libro I. de Rep. p. 352 E. emendandum est: ἐφ' οὓς ἦσαν, pro ᾔεσαν. Satis de ea re alibi diximus: nunc satis habeo diserta grammaticorum veterum testimonia addere. In Etymologico M. v. Ἀπῇμεν: — τὸ πληθυντικὸν ἦμεν οἷον προσῇμεν, τὸ δεύτερον ἦτε καὶ συνθέσει·

ταῦτα ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν ἀπῇτε βεβουλευμένοι.

quae spectant duos locos Demosthenis, alterum de Fals. Legat. p. 346, 16: προσῇμεν τῇ βουλῇ, alterum de Corona p. 306, 12: ταῦθ' ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν ἀπῇτε βεβουλευμένοι, ubi Codices ad unum omnes in vitiosa forma ἀπῄειτε conspirant.

Idem v. Εἰσῇμεν: ἀντὶ τοῦ εἰσῄειμεν σὺν τῷ ι. Καλλίας Πεδήταις. καὶ εἰσῇσαν ἀντὶ τοῦ εἰσῄεσαν Ἀγάθων Ἀερόπῃ. et iterum v. Ἤιειν· Ἀριστοφάνης Πλούτῳ·

ἔπειτα πρὸς τὸ τέμενος ἦμεν τοῦ θεοῦ.

καὶ ἐν Γηρυτάδῃ·

ἦσαν εὐθὺ τοῦ Διονυσίου.

quibus addendum est quantivis pretii testimonium, quod Photius et e Photio descriptum Suidas servarunt. Emendatum hic illic adscribam: Ἦια δισυλλάβως τὸ ἐπορευόμην σὺν τῷ ι γράφεται. οἱ γοῦν Ἴωνες ἤϊα λέγουσι. καὶ ἦσαν τὸ ᾔεσαν. καὶ παρὰ Θουκυδίδῃ οὕτως ἀναγνωστέον· ὅτι ἀκμάζοντές τε ἦσαν ἐς αὐτόν. οἱ δὲ Ἴωνες ἤϊσαν. Ἀριστοφάνης Ὁλκάσιν·

ἐπεὶ δ' ἐγενόμην οἷπερ ᾖ' ἐπὶ ξύλα.

Haec observatio fluxit ex eruditi ἀττικιστοῦ antiqua λέξει, de qua infra dicemus. Doctus magister duas formas Atticas annotavit ἦα et ἦσαν, quarum illa saepius occurrit, et ἦσαν restituendum est ubi diximus. Vulgata lectio apud Photium haec est οἱ γοῦν Ἴωνες ἤϊα λέγουσι καὶ ἤϊσαν τὸ ᾔεσαν. et post pauca: οἱ δὲ Ἴωνες ᾔεσαν καὶ ἦισαν, quae mendosa sunt et corrigenda ut supra scripsimus. Quia in libris omisso I scribi solebat HA et HCAN grammatici admonent σὺν τῷ ἰῶτα haec esse scribenda et commode in eam rem utuntur certo indicio dialecti Ionicae. Sic docebant scribendum esse ζῷον, ᾠόν, θῳή et ἀθῷος, ut quae contracta essent e ζώϊον, ὠϊόν,

θωϊή et ἀθώϊος, quorum usus apud Iones constabat. Eodem igitur modo docuit magister ᾖα scribendum esse ex ἤϊα, et ᾖσαν ex ἤϊσαν. Quas turbas dederit vetus scriptura HCAN, ΠΑΡΗCAN sim. pro ᾖσαν, παρῆσαν cet. alias diligenter demonstravimus, quare nunc quidem verbum non amplius addo.

C. G. COBET.

(*Continuabitur*).

LOCUS IN ACTIS APOSTOLORUM VII. 20. TENTATUS.

Quo saepius in Actis Apostolorum VII. 20. relego verba Stephani: ἐν ᾧ καιρῷ ἐγεννήθη Μωϋσῆς καὶ ἦν ἀστεῖος τῷ θεῷ, eo magis mihi confirmatur suspicio eam scripturam quamquam unanimi librorum Mss. consensu nixam tamen mendosam esse et vitium alere ex antiquissimo scribae errore natum. In re tam aperta et in tanta sententiae simplicitate magna me spes tenet fore ut alii quoque vulgatae lectionis difficultatem sentiant, quam ubi viderint omnem sanam interpretationem respuere et nodum esse inextricabilem, aequis animis laturos esse confido, si abiecto vetere scribae errore ipsam scriptoris manum coniectando reperire studeam. Mendosum est ACTЄIOC, in quo quid lateat ita quaerendum est ut primum sententiae loci ratio habeatur et restituatur id quod unice reliquis Stephani verbis conveniat, deinde ut quid requirat loquendi usus doceatur, denique ut palaeographice demonstretur quomodo ex antiqua et proba lectione veteris scribae errore vulgata scriptura nasci potuerit. Mendosum esse ACTЄIOC demonstrant eruditorum interpretationes ad unam omnes cum certo et perpetuo Graecitatis usu pugnantes, ut in loco corrupto fieri necesse est, quem nemo potest interpretari nisi ut aliquid comminiscatur ac fingat de suo ab